

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

**FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA ANGLICKÉHO JAZYKA**

**VYUŽITÍ ZJEDNODUŠENÉ ČETBY (GRADED
READERS) U ŽÁKŮ PRVNÍHO STUPNĚ
ZÁKLADNÍ ŠKOLY K PODNÍCENÍ ZÁJMU
O ČTENÍ V ANGLIČTINĚ**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Aneta Racková

Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Vedoucí práce: Mgr. Danuše Hurtová

Plzeň, 2016

UNIVERSITY OF WEST BOHEMIA

FACULTY OF EDUCATION

DEPARTMENT OF ENGLISH

**USING GRADED READERS TO MOTIVATE
PRIMARY SCHOOL LEARNERS TO READ
IN ENGLISH**

THESIS

Aneta Racková

Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Vedoucí práce: Mgr. Danuše Hurtová

Pilsen, 2016

Tato stránka bude ve svázané práci Váš původní formulář *Zadání dipl. práce*
(k vyzvednutí u sekretářky KAN)

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni dne 14. dubna 2016

.....

vlastnoruční podpis

Moje poděkování patří vedoucí mé diplomové práce Mgr. Danuši Hurtové za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce. Dále děkuji Tereze Vostře a nakladatelství Oxford University Press za půjčení materiálů a zjednodušené četby. Děkuji také Mgr. Libuši Liškové za půjčení zjednodušené četby. V neposlední řadě děkuji ZŠ a MŠ Stupno za možnost zrealizovat výzkum mé diplomové práce a také žákům 5. třídy této školy za zapojení do výzkumu.

ABSTRACT

Racková, Aneta. Západočeská univerzita v Plzni. 31. března, 2016. Využití „Graded Readers“ k podnícení zájmu o čtení v angličtině žáků prvního stupně základní školy. Vedoucí práce: Mgr. Danuše Hurtová

Práce je zaměřena na čtení zjednodušené četby v anglickém jazyce. V teoretické části se zaměříme na žáky 5. ročníku základní školy, dokumenty, které jsou v souladu s výukou anglického jazyka, čtení, zjednodušenou četbu a také motivaci. Největší část je věnována právě čtení a zjednodušené četbě.

V praktické části jsou představeny metody, jejichž prostřednictvím jsme získali potřebná data, která jsme následně v kapitole výsledky a komentáře vyhodnotili. Zjistili jsme, že nejoblíbenější kontrolou porozumění je chronologické řazení vět a obrázků, žáci nejvíce vybírali pohádky a vyšlo nám, že jsme podnítili zájem žáků o čtení v anglickém jazyce. Výsledky jsou doplněny o grafy a tabulky, které slouží pro větší přehlednost. Z výzkumu vyplynula pedagogická doporučení, omezení a další návrhy pro rozšíření práce. Závěr shrnuje veškeré výsledky a celou práci.

OBSAH

I. ÚVOD	1
II. TEORETICKÁ ČÁST	2
Psychologické hledisko žáka 5. třídy 1. stupně základní školy.....	2
Stadia vývoje osobnosti	2
Motivace	3
Klíčové dokumenty pro vzdělávání.....	4
Společný evropský referenční rámec pro jazyky.....	4
Rámcový vzdělávací program	5
Školní vzdělávací program	6
Čtení.....	6
Co je čtení?	6
Čtení v anglickém jazyce.....	7
Techniky a strategie čtení	8
Proces čtení.....	9
Před čtením	9
Během čtení	10
Po čtení	10
Porozumění čtenému textu a jeho kontrola	10
Zjednodušená četba (Graded Readers)	12
Výběr zjednodušené četby	13
Využívání zjednodušené četby	14
Aktivity spojené se čtením zjednodušené četby	15
III. METODY	17

Předmět zkoumání.....	17
Místo a doba konání výzkumu	17
Nástroje výzkumu	18
Dotazník	18
Experiment	19
IV. VÝSLEDKY A KOMENTÁŘE	21
Úvodní dotazník.....	21
Experiment	26
Závěrečný dotazník	39
Shrnutí	46
V. DOPORUČENÍ.....	47
Pedagogická doporučení	47
Omezení	49
Návrhy	50
VI. ZÁVĚR.....	51
SEZNAM LITERATURY	53
PŘÍLOHY	56
RESUME	73

I. ÚVOD

Cílem diplomové práce je zjistit, zda používáním zjednodušené četby podnítíme zájem žáků prvního stupně ke čtení v anglickém jazyce. K motivaci a podnícení jejich zájmu jsme použili zjednodušenou četbu, jejíž čtení jsme prokládali různými aktivitami. Zjednodušenou četbu jsme vybrali s ohledem na jazykové schopnosti a dovednosti žáků.

Nejprve bych chtěla objasnit, proč jsem si vybrala právě toto téma. Při studiu byl mým oblíbeným předmětem anglický jazyk. Na praxích jsem se setkávala se vstřícnými vyučujícími, kteří mě nechávali anglický jazyk učit. Zjistila jsem, že mě to velmi baví. Proto jsem chtěla, aby moje kvalifikační práce byla zaměřena na anglický jazyk. Poté, co jsem prošla jednotlivá témata, mě nejvíce zaujalo čtení. Přemýšlela jsem, jak bych toto téma mohla pojmut, a napadly mě knihy pro děti. Zjistila jsem, že existuje zjednodušená četba, která je pro žáky upravená podle jejich jazykových úrovní. Našla jsem si o ní informace a rozhodla jsem se, že ji využiju ve své práci. Zajímalo mne, zda žáky bude čtení zjednodušené četby bavit a zda je namotivují natolik, že si budou knihy sami vyhledávat a číst.

Práce je rozdělena do dvou částí – teoretické a praktické. Teoretická část představuje žáky 5. ročníku základní školy z psychologického hlediska, dokumenty, které jsou v souladu s výukou anglického jazyka a také motivaci, která je k podnícení zájmu žáků klíčová. Velká část teoretické části je věnovaná právě čtení a zjednodušené četbě.

Praktická část představuje metody, které byly použity k získání potřebných dat a specifika, která výzkum obnášel. Stanovili jsme si tři výzkumné otázky: Podnítily aktivity, které byly s žáky dělány, zájem o čtení v angličtině? Který z žánrů žáky nejvíce zaujal? Který způsob kontroly porozumění čtení mají žáci nejraději? Naším cílem bylo na tyto otázky odpovědět. V kapitole výsledky a komentáře graficky zobrazujeme data, která jsme v rámci výzkumu získali. K výsledkům jsou připojeny naše komentáře, které vyústí v pedagogická doporučení, omezení a návrhy, jak by mohl výzkum dál pokračovat. Závěr shrne celý výzkum a práci uzavře.

Úvodem jsme si řekli, co naše práce obsahuje. Nyní se budeme zabývat psychologickým hlediskem žáka 5. ročníku základní školy, motivací, čtením a zjednodušenou četbou.

II. TEORETICKÁ ČÁST

V této části práce si teoreticky představíme naši cílovou skupinu – žáka 5. třídy základní školy, zmíníme se o motivaci a dokumentech, o které se opírá výuka anglického jazyka. Dále se zaměříme na stěžejní část potřebnou k realizaci výzkumu, tedy na čtení a zjednodušenou četbu. Blíže se podíváme na čtenářské strategie, práci se zjednodušenou četbou a aktivity prověřující porozumění čtenému.

Psychologické hledisko žáka 5. třídy 1. stupně základní školy

Na úvod práce je nutné, abychom si charakterizovali skupinu dětí, na kterou se v práci zaměříme. Individuální odlišnosti psychických vlastností a chování jsou dány poměrem genotypu a vlivů prostředí. Výsledkem vztahů mezi vnitřními dispozicemi a faktory vnějšího prostředí jsou psychické vlastnosti jedince. Individualita a osobitost člověka narůstá s věkem a se získanými zkušenostmi. Mezi základní faktory, které podmiňují individuální psychické rozdíly, patří dědičnost, pohlaví, kulturní, skupinová a rasová příslušnost. Individuální podobu vlastností získává jedinec i díky socializaci, která probíhá v malých sociálních skupinách. (Novotná, Hříchová, Miňhová, 2004)

Stadia vývoje osobnosti

Vývoj člověka se člení do velkých období. Průměrný věk, který jednotlivá stadia charakterizuje, se může lišit podle inteligence či sociálního prostředí, ve kterém jedinec vyrůstá. (Piaget, Inhelderová, 1997). K vymezení jednotlivých období je zapotřebí brát v úvahu mnoho různých faktorů. Proto je na periodizaci psychického vývoje nahlíženo z různých pohledů. Vybrali jsme si dělení vývojových etap podle Čápa (1980). Pro nás je stěžejní pouze jedno období z dělení podle Čápa (1980) - mladší školní věk (6-12 let), kam spadá naše cílová skupina – žáci 5. ročníku ZŠ.

Mladší školní věk. Celkově jsou žáci v 5. ročníku velmi snaživí a svědomití. Mají dobrý vztah k práci a ke svým povinnostem. Zatímco v předešlých ročnících byli žáci hodně vázáni na prostředí, ve kterém žili, a na svoji rodinu, teď mají na žáky velký vliv vrstevníci. V této době mají velký význam ideály a vzory, se kterými se žáci ztotožňují. Žáci se mění tělesně, ale i psychicky. Z dřívější extraverté se žáci uzavírají do sebe a jsou spíše introvertní. S tím je těsně spjatý rozvoj identity, to znamená, že se výrazně mění a dále rozvíjí sebepojetí

žáků. (Vágnerová, 2004)

V motorice žáci získávají sílu, jemnou pohybovou koordinaci a smysl pro rovnováhu. Rozvíjí se vizuální vnímání, které souvisí s abstraktním myšlením. Co se týče vývoje řeči - roste slovní zásoba a větná skladba je složitější než v předešlém období. (Langmeier, 1991) Žáci znají vícevýznamová slova a adekvátně používají synonyma daných slov. (Pražská skupina školní etnografie, 2005) Žáci se učí na základě logických souvislostí, proto jim dělá problémy učit se něco, co jim nedává smysl. Dál pokračuje vývoj inteligence. V tomto období je dobře vyvinuto tvořivé myšlení, které je velmi pružné. Mění se celý způsob myšlení a kvalita myšlenkových operací. Žáci přechází do tzv. systému formálních operací. (Langmeier, 1991).

Co se čtenářských dovedností týká, čtení by mělo být plynulejší, bez slabikování. Rychlost čtení se postupně zvyšuje. Pražská skupina školní etnografie sestavila gradient čtenářství. Podle tohoto gradientu žáci začínají číst v mateřském jazyce vášnivěji. Část z nich je schopna přečíst větší množství knih než doposud. Začínají mít oblíbené autory a žánry, které cíleně vyhledávají. Oblíbené je čtení příběhové prózy s dětským hrdinou. V dnešní době vzrůstá podíl čtení časopisů, ale i přesto někteří žáci nečtou skoro vůbec. (Pražská skupina školní etnografie, 2005)

Motivace

Jelikož je práce zaměřena na podnícení zájmu žáků o čtení v anglickém jazyce, je třeba si říci něco o motivaci, která je v tomto případě velmi důležitá. Motivy jsou faktory, které podněcují lidské chování a zaměřují je na určitý cíl. Toto jednání, které je navozené, směřuje k uspokojení potřeby. Motivy určují směr, intenzitu a délku trvání činnosti. (Vágnerová, 2004) Balcar (1993) poukazuje na určitý rozdíl motivovaného chování v závislosti na charakteru impulzu, který jej vyvolal, zda se jednalo o vnitřní impuls nebo pobídku. Volbu určité aktivity, která povede k uspokojení potřeby, budou pravděpodobně ovlivňovat vnější podněty. (Balcar in Vágnerová, 2004)

Učitel může při výuce působit na výkonovou, poznávací a sociální motivaci žáků. Lukášová představuje dvě pojetí učební motivace – užší a širší. Užší pojetí se jeví jako připravenost jedince věnovat se osobním aktivitám s vizí cílového stavu. Tato vize řídí učení a

jednání jedince. Naopak širší pojetí představuje připravenost k velkému množství činností bez jasné cílové vize. (Lukášová, 2010) Podle Vymětala motivované chování znamená chování, které není náhodné. Toho chování vychází z aktualizované potřeby, která vyvolává v organismu napětí. Motivace je tedy proces, který vyvolává, udržuje a ukončuje určité jednání člověka. (Vymětal, 1999) Pokud přistoupíme k motivaci ke čtení v anglickém jazyce, děti čtou ze stejného důvodu jako ve svém mateřském jazyce – aby se více dozvěděly o tom, co je zajímavé, přečetly si knížku s poutavým příběhem a napínavým dějem atd. (Dawson, 1999) V motivaci ke čtení v anglickém jazyce je důležité, abychom zaměřili pozornost žáků na příběh, ne na samotné čtení. (Day, 2011)

Klíčové dokumenty pro vzdělávání

V této podkapitole se seznámíme s klíčovými dokumenty pro vzdělávání. Začneme dokumentem, který je zásadní pro celou Evropu – Společný evropský referenční rámec pro jazyky. Přejdeme k jinému, který z evropského dokumentu vychází a je závazný pro všechny školy v České republice – Rámcový vzdělávací program a nakonec si představíme Školní vzdělávací program, který si každá škola vytváří samostatně.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky

Je to základní dokument, který „poskytuje obecný základ pro vypracovávání jazykových sylabů, směrnic pro vývoj kurikulů, zkoušek, učebnic atd. v celé Evropě. V úplnosti popisuje, co se musí studenti naučit, aby užívali jazyka ke komunikaci, a jaké znalosti a dovednosti musí rozvíjet, aby byli schopni účinně jednat.“ (SERRJ, 2001, str. 1) Společný evropský referenční rámec pro jazyky (dále jen SERRJ) je přehledný a srozumitelný, proto může pomáhat při plánování výuky. SERRJ obsahuje například cíle, úkoly, jazykové učení a vyučování, hodnocení, komunikační jazykové kompetence a společné referenční úrovně. Tyto úrovně schvaluje Rada Evropy.

SERRJ zahrnuje šest úrovní. Lze říci, že existují tři hlavní úrovně, které jsou dále rozděleny na nižší a vyšší. Tyto základní hlavní úrovně jsou začátečníci, středně pokročilí a pokročilí. Úrovně se označují velkými tiskacími písmeny, k rozlišení nižší nebo vyšší úrovně slouží číslice u písmene (např. A1, B2, C1). My se seznámíme s nejnižší úrovní ovládnání jazyka (A1), která odpovídá 1. stupni základní školy.

Úroveň A1. SERRJ charakterizuje tuto úroveň takto: „Rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci.“ (SERRJ, 2001, str. 24) Co se týče čtení s porozuměním, žák „Rozumí jednoduchým frázím ve velmi krátkých, jednoduchých textech a dokáže vyhledat známá jména, slova a základní fráze a podle potřeby se ve čtení vracet zpět.“ (SERRJ, 2001, str. 71)

Rámcový vzdělávací program

Rámcový vzdělávací program (dále jen RVP) je platný od roku 2004. Nahradil školní osnovy, kterých se školy držely. „Vymezuje závazné rámce vzdělávání pro jednotlivé etapy – předškolní, základní a střední vzdělávání.“ (RVP, 2016, str. 5) Na rozdíl od dřívějších osnov je RVP volnější, vymezuje jen obecnější hranice. Určuje, které schopnosti a dovednosti by měl umět žák užívat. „Rámcové vzdělávací programy vycházejí z nové strategie vzdělávání, která zdůrazňuje klíčové kompetence, jejich provázanost se vzdělávacím obsahem a uplatnění získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě. Vycházejí z koncepce společného vzdělávání a celoživotního učení. Formulují očekávanou úroveň vzdělání stanovenou pro všechny absolventy jednotlivých etap vzdělávání. Podporují pedagogickou autonomii škol a profesní odpovědnost učitelů za výsledky vzdělávání.“ (RVP, 2016, str. 6)

Učivo v RVP je rozděleno do tzv. vzdělávacích oblastí. My se zaměříme na vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Další cizí jazyk). V rámci 1. stupně jsou vzdělávací oblasti členěny do dvou období – 1. období zahrnuje 1. – 3. ročník a 2. období zahrnuje 4. – 5. ročník. Oblasti se člení z toho důvodu, že očekávané výstupy jsou na konci 1. období pouze orientační, zatímco na konci 2. období jsou závazné. Nyní si představíme očekávané výstupy v anglickém jazyce na 1. stupni ZŠ.

Očekávané výstupy v anglickém jazyce na 1. stupni. My se pro potřebu diplomové práce zaměříme pouze na očekávané výstupy, které se týkají věku žáka 5. třídy a oblasti, která se váže ke zjednodušené četbě. Bude nás tedy zajímat 2. období a oblast čtení s porozuměním. Podle RVP „Žák vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se

vztahuje k osvojovaným tématům a rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.“ (RVP, 2016, str. 26) Celé znění očekávaných výstupů v anglickém jazyce je uvedeno na konci práce. (viz Příloha 1)

Školní vzdělávací program

Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) zpracovává každá škola na základě RVP. Při vytváření ŠVP se zohledňují možnosti žáků i školy. ŠVP by měl obsahovat základní údaje o škole, charakteristiku školy, charakteristiku ŠVP, učební plán a osnovy a hodnocení žáků. Tento dokument je pro školu závazný a daný školským zákonem. Na jeho tvorbě by se měli podílet učitelé, kteří dané předměty vyučují, a při tvorbě zohlednit své dosavadní zkušenosti.

Čtení

Tato podkapitola se úzce týká našeho tématu, je pro nás tedy stěžejní - zaměříme se na čtení. Vymezíme si tento pojem a přiblížíme si jeho proces. Jelikož se naše práce zaměřuje na čtení v anglickém jazyce, řekneme si, jak žáci čtou anglicky a jaké techniky a strategie při čtení využívají.

Co je čtení?

Podle Fasnerové je čtení druh řečové činnosti, která spočívá ve vizuálním vnímání znaků – jazykových symbolů, slov a vět. Právě tyto znaky podněcují myšlenkovou činnost, čímž dochází k porozumění významu znaků. (Fasnerová, 2012) „Je to proces, při kterém na jedné straně dochází k percepci textu a identifikaci jazykových prostředků, tj. k jejich „znovupoznání“ a následnému pochopení jejich významu, a na druhé straně k interpretaci, tedy pochopení smyslu čteného“ (Skopeczková, 2010, str. 56 - 57).

Podle Wallace (1993) je čtení také sociálním a interaktivním procesem, při kterém získáváme informace. Je to jedna z cest užívání jazyka. Dále lze říci, že čtení je psaná forma převedená do mluvení (dostane zvukovou podobu) a samozřejmě, že je to i jedna z forem komunikace. Důležité je, aby bylo porozuměno čtenému. Nemusí být vždy dekodováno každé slovo – jde o kontext, o význam a o celkové porozumění. (Wallace, 1993)

Počáteční čtení začíná u představ. V dnešní době je mnoho způsobů, jak naučit děti číst. Rodiče si kolikrát mohou vybrat, jakou metodou se jejich dítě bude učit číst. V nabídce je například metoda analyticko-syntetická, globální nebo genetická. Nelze říci, že všechny metody jsou vhodné pro každé dítě. Je třeba pozorovat, jaké myšlení a myšlenkové operace

používá dítě, podle toho zvolit metodu, která bude s tímto myšlením korespondovat. Někomu trvá nácvik čtení kratší někomu delší dobu. Nácvik čtení probíhá v několika krocích, s cílem pochopit čtený text. (Wallace, 1993)

Dostáváme se k důvodům, proč je dobré ovládat čtenářskou dovednost. Prvotní důvod je pro přežití – sem spadá přečtení nápisů v okolí, čtení značek, zákazů a omezení atd. Dalším důvodem proč číst je pro učení se – potřebujeme vyhledat určitou informaci do výuky nebo pro vlastní potřebu a poslední, ale neméně důležitý důvod - pro potěšení. V případě, že čteme pro potěšení, dostali jsme se do fáze plynulého čtení (v mateřském jazyce). Čteme, abychom se odreagovali, zklidnili a navodili si dobrou náladu. (Wallace, 1993)

Čtení v anglickém jazyce

Většinou se žáci s anglickým jazykem setkávají na prvním stupni ZŠ. Někteří se s cizím jazykem setkávají již v mateřské škole v rámci kroužků. Výuka je omezena skutečností, že žáci neumějí ještě číst a psát. Proto se výuka realizuje opakováním slov po učiteli. Jak je to s výukou angličtiny na 1. stupni? V ZŠ a MŠ Stupno, kde byl prováděn výzkum, se začíná s výukou anglického jazyka ve 3. třídě. Žáci už v této době umějí číst a psát v mateřském jazyce, proto se toto období jeví jako vhodné pro čtení v anglickém jazyce. (Slattery, 2006)

Pro počáteční čtení v angličtině je třeba žáky dostatečně namotivovat. Vybírat texty, které jsou zajímavé a doplněné vizuální podporou – obrázky. Obrázky často pomáhají s porozuměním. Žákům můžeme jako učitelé pomoci tím, že nějakou část textu přečteme za ně. Oni budou sledovat očima a naposlouchají si jazyk. Ve čtení se můžeme pravidelně střídát. (Grellet, 1990) Podle Grelleta čtení vyžaduje řadu dovedností – hlavně rozeznat písmo, dedukovat význam a rozumět informacím. Samozřejmě, že těch dovedností je třeba mnohem více, ale tyto tři jsou základní. (Grellet, 1990, str. 4 – 5)

Pokud už žáci zvládají čtení, mohou číst několika způsoby – tiché, hlasité a sborové čtení. Pro nás je stěžejní tiché čtení, jelikož čtení v cizím jazyce je obtížnější. Kdybychom po žácích vyžadovali hlasité čtení, zbytečně bychom je stresovali se správnou výslovností. Nám jde ale především o pochopení textu a o to, aby čtení nebylo jen procesem, ale aby z něj měli radost a prožitek. Od těchto způsobů se také odvíjí techniky a metody čtení, které se používají v závislosti na tom, co z daného textu chceme zjistit. Těmto způsobům se budeme věnovat v následující podkapitole.

Techniky a strategie čtení

V této podkapitole se blíže seznámíme se strategiemi, které pomáhají rozvíjet čtenářskou dovednost. Tyto strategie vybíráme podle toho, co je naším cílem při práci s textem. Představíme si hlavní strategie, které jsou využívány při práci s textem na prvním stupni základní školy.

Prvním typem strategie je kurzorické čtení, neboli skimming. Jedná se o rychlé čtení, při němž dochází ke zběžnému přejetí textu očima. Naším úkolem je během krátkého časového intervalu zjistit hlavní myšlenku textu. Porozumění každému slovu a úseku textu v tomto případě není nutností. (Grellet, 1990) Nutno zmínit techniku výběrového čtení neboli scanning. Tato strategie je podobná předchozí, lze říci, že je vyšším typem kurzorického čtení. Tento druh nám zabere zpravidla více času. Čas se odvíjí od délky a složitosti vybraného textu. Dochází k vyhledávání určitého údaje – jméno, adresa, telefon. V případě, že danou informaci najdeme, přerušíme další hledání. (Grellet, 1990) Třetí strategií je detailní čtení, které nám zabere nejvíce času. Předem máme dané otázky, na které hledáme odpovědi. Je tedy potřeba přečíst celý text pomaleji a pozorněji. Naším úkolem je textu porozumět a být schopní odpovědět na dané otázky. (Hadfield J., Ch., 2008)

Mezi techniky čtení lze zařadit extenzivní a intenzivní čtení. Extenzivní čtení lze nazvat jako objemné či široké, při kterém dochází k rozvoji plynulosti čtení. Jedná se o čtení delších textů, které si žák může vybrat sám, podle toho, jaký druh textu preferuje. Dochází k celkovému pochopení textu. (Grellet, 1990) Intenzivní čtení se na rozdíl od extenzivního využívá u kratších textů, které jsou čteny detailně, pro nějakou specifickou informaci. Cílem je detailní pochopení a porozumění textu. (Grellet, 1990) Tento druh se využívá například při překladech textů, kde je třeba zaměřit se na gramatiku. (Day, 2011)

U rozsáhlého čtení (extenzivního) si uvedeme několik principů. Jedním z principů je výběr jednoduchých materiálů, to znamená, že na jednu stránku připadá jedno nebo dvě neznámá slova. Z toho vyplývá, že využíváme stupně obtížnosti materiálů. Dalším principem je široký záběr témat a materiálů ke čtení. Spadají sem knihy, časopisy, noviny atd. Knihy můžeme vybírat fikční nebo nefikční, není zde žánrové omezení. Podle druhu materiálu vybíráme strategii a techniku, kterou budeme číst. Mezi další principy můžeme zařadit fakt, že čtenáři si sami vybírají, co budou číst. Výběr provádí podle svého zájmu a preferencí. S tím

souvisí i to, že čtenáři (žáci) čtou tak moc, jak je to možné. Dobrý výběr nám zaručí čas strávený se čtením, dává nám příležitosti ke čtení. (Day, 2011)

Nyní si představíme hlavní rozdíly mezi intenzivním a extenzivním čtením. U rozsáhlého čtení je důležité porozumět knize jako celku. Čte se v porovnání s intenzivním čtením hodně, ale jednoduché texty. Klade se důraz na plynulost, při které dochází k pochopení v angličtině. Chybí zde fáze překladu. Při tomto způsobu nejsou dané strategie a techniky čtení, čtenář je volí podle sebe. Velký rozdíl je také ve vnímání neznámých slov – při rozsáhlém čtení je ignorujeme. Při intenzivním čtení používáme slovník a překládáme. (Day, 2011)

Dále čtení dělíme podle toho, zda čteme nahlas nebo potichu. Hlasité čtení se využívá především v začátcích, kdy je třeba zaměřit se na správnou výslovnost. Během čtení nahlas se žáci zaměřují více na výslovnost než na význam. Čtení je pomalejší a porozumění textu je až na druhém místě. Zatímco při tichém čtení se soustřeďuje pozornost hlavně na porozumění. Efektivnější je proto tiché čtení. (Dawson, 1999)

Proces čtení

Dostáváme se k samotné práci s textem. Při výběru textu by měl být učitel zvláště obezřetný. Je vhodné vybrat takový text, který bude pro žáky poutavý a bude odpovídat jejich jazykové úrovni. Není na škodu, bude-li text doplněn obrázkem. Proces čtení rozdělujeme do tří fází- před čtením, během čtení a po čtení. (Hadfield, J., Ch., 2000)

Před čtením

V této fázi dochází k představení tématu a hlavním cílem je motivace, zaujetí a získání pozornosti žáků. Představujeme si novou slovní zásobu, která je důležitá k pochopení materiálu. Ukazujeme žákům obrázky, které se vážou k textu, diskutujeme o názvu textu (či knihy), klademe otázky a žáci odpovídají. Jednotlivé úkoly a aktivity v této fázi by měly být krátké a jednoduché. Tato fáze by měla trvat maximálně 5 minut. (Hadfield, J., Ch., 2000)

Během čtení

Toto je hlavní a nejdůležitější fáze. Dochází k využívání jednotlivých technik a strategií čtení. Nejdříve dostanou žáci úkol zjistit základní myšlenku textu (skimming). Poté zběžně projdou text a vyhledají určitou informaci, která je po nich požadována (scanning). Po těchto základních krocích můžeme přejít k detailnímu čtení, které je opřeno o čtecí a odpovídající otázky. V této fázi se využívají techniky kontroly porozumění textu, kterými se budeme více zabývat níže. (Hadfield, J., Ch., 2000)

Po čtení

Tato fáze není povinná, ale je stejně důležitá jako předchozí dvě. Nyní nastává chvíle pro praktikování jiných jazykových dovedností – mluvení, psaní. Aktivitty navazují na přečtený text a můžeme je zaměřit např. na rozšíření slovní zásoby nebo na gramatiku. (Hadfield, J., Ch., 2000) V této fázi vede vyučující diskusi o přečtené knize, žáci knihu hodnotí a poté si ji zaznamenají do svých deníků nebo pracovních karet.

Porozumění čtenému textu a jeho kontrola

Dostáváme se k problematice čtení s porozumění, které je ovlivněno úrovní čtenářských dovedností a zkušeností. Žáci snáze rozumějí krátkým jednoduchým větám, ve kterých nejsou cizí slova, nebo je jich tam málo. (Wallace, 1993) Žákům pomůže i členění do odstavců, text se pro ně stává přehlednější, a pokud je doplněn obrázky nebo ilustracemi, je to to nejlepší, co může být. I kdyby žáci zcela neporozuměli textu, obrázek jim pomůže utřídit svoje představy o tom, co právě četli. Samotné porozumění však probíhá u každého jedince jinak. Zdatnější čtenář může textu porozumět snáze a mnohem rychleji než méně zdatný čtenář. Proto je vhodné nechat žákům na práci s textem čas, aby k porozumění došli všichni, bez ohledu na úroveň čtenářských dovedností.

Podle Hadfield je pro lepší pochopení třeba ovládat pár tzv. sub - dovedností, mezi které patří například aktivace základních znalostí, které má každý čtenář jiné (podle toho, jak moc čte nebo nečte). Mezi další patří předvídání a hádání nových slov. Je naprosto běžné, že žáci neznají všechna slova, ale z kontextu je možné jejich význam odvodit. Předvídání nám pomáhá při práci s textem. Například podle názvu kapitoly lze předvídat, co se stane a poté si své domněnky čtením potvrdit, nebo vyvrátit. (Hadfield J., Ch., 2008)

Nyní se dostáváme k technikám, kterými lze kontrolovat porozumění čtenému textu. Většina těchto technik se využívá v procesu čtení ve fázi po čtení, některé však můžeme zařadit už do fáze během čtení. Uvedeme si pět nejčastějších technik, se kterými se setkáváme v pracovních sešitech zjednodušených knih. Veškeré příklady, které jsou níže uvedeny, jsou převzaty z pracovních sešitů ke knize The Magic Cooking Pot a The Enormous Turnip.

Spoj obrázky s větami (Match the pictures to the sentences). V této aktivitě jsou z textu vybrána slova nebo věty, které žáci spojí s příslušnými obrázky. Například která věta odpovídá tomu, co je na obrázku nebo který obrázek reprezentuje slovo.

(<https://www.pinterest.com/pin/260575528417206271/>)

Příklad: We've got the enormous turnip!

They pull and pull but the turnip doesn't move.

Odpověz na otázky (Answer the questions).

Na základě přečtení nějakého textu odpovídáme na otázky, které se textu týkají. Otázky mohou být otevřené nebo uzavřené. Dalším typem otázek jsou výběrové otázky. Můžeme požadovat jednoslovnou odpověď nebo odpověď celou větou.

Příklad: Who puts the seed in the ground?

a) the boy b) the man c) the woman

Does the mother want the pot to stop?

What does the mother say?

Doplň (fill in the gaps). V rámci této techniky doplňujeme určité informace - slova, ale i celé věty. S žáky na prvním stupni doplňujeme slova, která mohou být v nabídce.

Příklad: The man and the woman _____ a boy. The boy _____ the woman. The man pulls the _____. (help, see, turnip)

Pravda nebo lež (True or False). Při tomto typu kontroly je čtenáři dáno několik tvrzení a je na něm, aby rozhodl, zda jsou pravdivá či nikoliv.

Příklad: The woman pulls the turnip.

True x False

The cat pulls the dog and the dog pulls the girl.

True x False

Dej věty/obrázky do správného pořadí (Put the sentences/pictures in the correct order). Naším úkolem je seskládat slova z nabídky podle pravidel slovosledu ve větě tak, aby byla věta správně napsaná.

Příklad: He jumps from the oven and runs away.

An old man and an old woman live there. They don't have any children.

After a while he meets a fox. She helps him, but in the end she eats him

She makes gingerbread man and she puts him to an oven.

He meets cow and horse.

Zjednodušená četba (Graded Readers)

Nyní máme veškeré potřebné informace, které je třeba znát, než se začneme zabývat hlavní částí naší práce, a to je zjednodušená četba. Zjednodušená četba se může používat jako doplnění výuky anglického jazyka. Je vhodná, protože vyvolává učení i mimo hodiny anglického jazyka. Žáci se jazyku učí zábavnou formou. Jejich pozornost je zaměřena na čtení, učení tedy zůstává v pozadí. (Hedge, 1991) Při používání zjednodušené četby musíme být velmi pozorní a citliví ve výběru knihy. Hedge uvádí, že by měla být zajímavá, musí žáky motivovat ke čtení a obtížnost musí být zvolena tak, aby odpovídala schopnostem čtenáře. (Hedge 1991) Na otázku „Co je zjednodušená četba?“ odpovídá Dawson tak, že je to kniha, jejíž jazyk a struktura jsou zjednodušeny. Obsahuje mnoho obrázků, fotografií a ilustrací, což podporuje porozumění textu, čímž se čtenáři přibližují ke čtení jako v mateřském jazyce. (Dawson, 1999)

V rámci zjednodušené četby vnímáme slovní stupňovitost a stěžejní slova. To jsou slova, která se vyskytují v každé úrovni. Podle úrovně se liší počet stěžejních slov. Tato slova jsou na konci každé zjednodušené četby ve slovníčku. Dále jsou úrovním přizpůsobeny gramatické jevy, například užívání časů, modálních sloves či zájmen. Ve zjednodušené četbě je přehledné dělení na odstavce a dialogy, což vede k lepšímu porozumění. Upravená je i délka a složitost vět. (Day, 2011)

Výběr zjednodušené četby

Při výběru zjednodušené četby musíme být hodně obezřetní. Hedge nám doporučuje odpovědět si na jednotlivé otázky dotazníku. Tento dotazník obsahuje otázky, které se týkají skupiny, pro niž je zjednodušená četba vybírána. Nejdříve se zamyslíme nad charakteristikou skupiny – věkový aspekt a složení skupiny. Dále se zaměříme na to, co víme o žácích, kteří jsou ve skupině, například jaké mají zájmy. Nesmíme opomenout jazykovou úroveň skupiny, kterou vypořádáme při výuce anglického jazyka. Podle těchto kritérií zvolíme žánr a úroveň zjednodušené četby. (Hedge, 1991)

Je dobré mít více tipů a nechat žáky vybrat, kterou z nabízených knih chtějí číst. (Hedge, 1991) V neposlední řadě nás u zjednodušené četby zajímá styl, jakým je napsaná. Styl vyprávění také jako jeden z mnoha faktorů ovlivňuje motivaci ke čtení. (Day, 2011) Každou vybranou knihu bychom měli prolistovat a podívat se, zda obsahuje obrázky a ilustrace, které podporují porozumění. Abychom žáky motivovali pro určitou knihu, shrneme jim ve zkratce příběh, nebo se nabízí druhá varianta, a to prozradit žákům jen jeho část. Upoutáme jejich pozornost a podnítkem zájem o to, dočíst se, jak by příběh mohl dopadnout. Pokud budeme vybírat třídní knihu, tzn. knihu pro všechny žáky stejnou, měl by si každý uvědomit, že ať děláme, co děláme, nikdy se výběrem nezavděláme všem. (Day, 2011) Pro výběr zjednodušené četby k individuální četbě je vhodné mít knihovnu, kde jsou knihy seřazeny podle žánru a podle obtížnosti, a nechat tuto knihovnu přístupnou žákům, aby si sami knihy prolistovali a vybrali tu, která je nejvíce zaujme. (Dawson, 1999)

Co se třídních knihoven týče, je vhodné, aby ve třídě byla možnost vybrat si zjednodušenou četbu, která žáky zaujme. Proto knihy do knihovny vybíráme podle zájmu a věku žáků. Jednotlivé knihy žákům průběžně představujeme, propagujeme, abychom vzbudili jejich zájem. Knihovnu rozdělíme podle žánru a obtížnosti knih. V půjčování knih bychom měli mít určitý systém, například vést si knihu půjček, vypisovat indexové karty a dávat termíny vrácení knih. Knihovna by měla být žákům volně přístupná, aby mohli v knihách listovat a vybírat. V případě, že je kniha zaujme, přichází na řadu práce učitele, aby napsal knihu do knihy půjček. (Dawson, 1999)

Využívání zjednodušené četby

Jednou větou lze říci, že se žáci učí jazyk, když čtou. Čtení jim poskytuje neustálé procvičování jazyka, aniž by si to tolik uvědomovali. Jsou zapálení do čtení příběhu, ale trénují při tom slovní zásobu i větné struktury. (Dawson, 1999) Zjednodušenou četbu lze využít dvěma způsoby – jako individuální aktivitu, anebo jako třídní čtení. Oba tyto způsoby mají své výhody. Nejdříve si představíme využití zjednodušené četby jako individuální aktivitu. Žák si vybírá knihu podle sebe nebo na doporučení vyučující. Při této aktivitě procvičuje tiché čtení. Volí své techniky a tempo, které mu vyhovuje. Některý odstavec může číst několikrát, zastavovat se a zamýšlet se nad přečtenými úseky. Vybírá si klidné místo, kde se bude moct plně soustředit na čtení.

Oproti tomu využití zjednodušené četby jako třídní knihy, má místo ke čtení jasné – školní třída. V tomto způsobu čtení mají všichni žáci stejnou knihu. Vyučující může pomoci při kontrole chápání a porozumění čtenému. V průběhu jsou žákům pokládány otázky, které rozvíjí kreativní myšlení a navozuje správné pochopení. Kniha se čte tempem, které vyplývá z dovedností celé skupiny žáků. Žáci si procvičují jak tiché, tak hlasité čtení. Při tomto způsobu čtení lze postupovat i tak, že se žáci střídají s vyučujícím, který jim předčítá. (Hedge, 1999)

Obecně má zjednodušená četba dobrý vliv na mnoho faktorů při učení cizímu jazyku. Například zrychluje čtení. Pokud se nějaké slovo vyskytuje v textu často, je slovo rozpoznáno automaticky, takže je přečteno rychleji. (Day, 2011) Četba se promítá i do slovní zásoby, protože žákům, kteří čtou texty a zjednodušenou četbu, se rozšiřuje slovní zásoba. Další oblastí, na níž má čtení vliv, jsou psací dovednosti – žáci se stávají lepšími v písemných projevech. Lepší se i jejich poslechová a mluvicí zdatnost. Day tvrdí, že čtení má vliv i na gramatiku. Žáci snáze přijímají nové gramatické jevy a snáze chápou gramatické zákonitosti. (Day, 2011) Díky čtení žáci neustále trénují schopnosti, do kterých lze zahrnout ignorování neznámých slov, hádání významu slov z kontextu, čtení mezi řádky či předvídání. (Day, 2011) Čtení také rozvíjí vědomosti a používání jazyka. Lepší se v komunikačních aktivitách. Dále se zlepšuje čtenářská dovednost a strategie. Žáci se nesoustředí na každé slovo, ale vystačí si s minimem slov k rozluštění podstaty. Výhodou zjednodušené četby je, že má různé využití (jak doma, tak ve škole), není vázaná na určité místo a není drahá. (Dawson, 1999)

Aktivity spojené se čtením zjednodušené četby

Při práci se zvolenou knihou se nejdříve zaměříme na její vizuální stránku. Všímáme si obalu a názvu. S žáky diskutujeme o tom, co je hlavním tématem knihy, co vyjadřuje obrázek na obalu, přemýšlíme o postavách, které v příběhu budou vystupovat. Tento rozhovor vedeme v mateřském jazyce. Po zhodnocení obalu přejdeme k ilustracím uvnitř knihy. Vedeme žáky k předvídání, co se přihodí a jak příběh skončí. Žákům dáváme otázky, které jsou přizpůsobené věku a jazykové úrovni. Otázky zaměřujeme na motivaci, pozornost, shrnutí a ohlas na knihu. (Hedge, 1991) Před čtením si najdeme postavy, které v knize vystupují a žáci jim podle podoby mohou přisuzovat vlastnosti. Svoje domněnky si ověří později četbou.

Když se dostaneme na samotné čtení, zařazujeme aktivity, které pomáhají pochopení děje. Žáci přemýšlejí o postavách, faktech a událostech, o kterých se doposud dočetli. Čteme po částech a žákům pokládáme otázky ohledně toho, co se stalo. Můžeme mít rozstříhané věty a žáci je skládají podle toho, jak šly za sebou. To samé lze podniknout s rozstříhanými obrázky. V této části se můžeme zaměřit na jednu postavu a probrat její dosavadní působení a další vývoj v příběhu. Žákům pro pochopení pomáhá vytvoření časové přímky, na kterou si zaznamenávají významné dějové události. (Dawson, 1999) K procvičení slovní zásoby při čtení slouží aktivity založené na spojování obrázku s uvedeným slovem, nebo doplňování jednotlivých slov do vět. Ale o těchto aktivitách už jsme se zmínili v předešlé podkapitole.

Po přečtení knihy máme velkou škálu aktivit, které lze zařadit. Například spojování vlastností a postav. Můžeme si vytvořit mapu příběhu a do něj zaznamenávat události a postavy, které do nich zapadají. Klasickým závěrem je převyprávět si, o čem daná kniha byla. Znát hlavní zápletku a postavy. Přichází na řadu i spousta her, například hádat, kdo jsem. Žáci si vyberou postavu z knihy a popíší jí, jak nejlépe dokáží. Úkolem ostatních je hádat, o kterou postavu se jedná. Další aktivita týkající se postav je předvídání, co se s postavami děje po skončení příběhu, jak jejich život pokračuje dál. (Dawson, 1999) Do závěrečných aktivit zařazujeme i ostatní dovednosti, především mluvení a psaní. Oblíbenou aktivitou je hraní hry. Pracovní sešity ke zjednodušené četbě nabízejí rozepsané úryvky do rolí. Můžeme využít i schopností a dovedností žáků a nechat na nich, aby hru napsali oni (s pomocí vyučující).

Každou přečtenou knihu si žáci zapíší do knižního deníčku, kam píší název knihy a jméno autora, který knihu napsal. Nesmí tam chybět hlavní postavy a jejich krátká charakteristika a stručný děj. Každý si tam podle sebe může dopsat například oblíbené pasáže

či události. (Hedge, 1991) Za každou přečtenou knihu bychom měli žáky nějakým způsobem odměnit, abychom posílili jejich motivaci pro další čtení. Tím, že si povedou deníčky nebo karty s přečtenými knihami, budou mít přehled, kolik knih přečetli, jaký pokrok udělali. Není to kontrola jen pro žáky, ale i pro učitele. Pokud budeme číst s žáky třídní knihu, můžeme četbu zaznamenávat na velkém diagramu, kde každý bude mít například svůj vagón, balónek, kam si bude knihy zapisovat.

Úkolem této kapitoly bylo seznámit se s teorií potřebnou pro uskutečnění výzkumu. Nejprve jsme se zaměřili na věkovou skupinu, která odpovídá žákům 5. třídy ZŠ. Poté jsme přešli k dokumentům, které jsou závazné pro výuku anglického jazyka na základních školách. Tyto dokumenty jsme si ve zkratce představili. Dále jsme se zabývali motivací, která je potřebná k určitým úkonům, v našem případě ke čtení v angličtině. Stěžejní podkapitolou pro nás bylo čtení. Definovali jsme si ho a seznámili jsme se s technikami a strategiemi čtení. Věnovali jsme se procesu čtení a také tomu, jak kontrolovat porozumění čtenému textu. Další stěžejní podkapitolou pro nás byla zjednodušená četba, kde jsme si nastínili, jak postupovat při výběru zjednodušené četby, jaké jsou možnosti jejího využití a také které aktivity jsou s užíváním zjednodušené četby spojené. Nyní máme veškerou potřebnou teorii představenou, můžeme přejít k další části práce, tj. k metodám výzkumu.

III. METODY

Nyní se zaměříme na praktickou část. Úkolem této kapitoly je seznámit se s metodami výzkumu, které nás dovedou k určitým výsledkům. Dále si popíšeme kde, na kom a kdy byl výzkum prováděn a nakonec se zaměříme na jednotlivé nástroje výzkumu. Stanovili jsme si tyto výzkumné otázky:

1. Podnítily aktivity, které byly s žáky dělány, zájem o čtení v angličtině?
2. Který z testovaných žánrů žáky nejvíce zaujal?
3. Který způsob kontroly porozumění čtení mají žáci nejraději?

Předmět zkoumání

Nyní si budeme charakterizovat skupinu žáků, díky kterým byly metody výzkumu uskutečněny. Jak už bylo zmíněno výše, skupinu tvořili žáci 5. třídy ZŠ a MŠ Stupno, tj. žáci ve věku 10 – 11 let. Žáků bylo celkem 13, z toho 9 dívek a 4 chlapci. S žáky jsme se navzájem neznali. Měla jsem trochu obavu, že se na kroužek nepřihlásí velký počet žáků, protože jsem do školy nastoupila v září. Proto naše první setkání bylo spíše seznamovací. Představila jsem se žákům a seznámila je s tím, proč se zabývám zrovna touto problematikou. Poté, co jsem se žákům představila, začali mi říkat něco o sobě, například jaké mají koníčky nebo jaký vztah mají k angličtině. Mezi zájmy všech zúčastněných patří četba, což žáci dokazovali při každém našem setkání.

Místo a doba konání výzkumu

Teď se dostáváme k místu, kde byly metody výzkumu prováděny. Jak už jsem psala výše, jedná se o ZŠ a MŠ Stupno. Nachází se v obci Břasy – Stupno v okrese Rokycany, který patří do Plzeňského kraje. Od roku 2014 je zapojena do projektu Interaktivní duhová škola. Úkolem projektu bylo školu vybavit novými pomůckami, nábytkem a interaktivními tabulemi. V budově prvního stupně je v každé třídě interaktivní tabule a příslušná technika potřebná pro její provoz.

Škola má dvě první třídy, jednu druhou třídu, dvě třetí a čtvrté třídy, jednu pátou, šestou, sedmou, osmou a devátou třídu. Je tu celkem 216 žáků. Není velká, je spíše vesnického typu. Je zde upřednostňován individuální a osobní přístup k žákům. Škola má vypracovaný

ŠVP a zvláštní IVZ pro žáky se speciálními potřebami. Tito žáci jsou začleňováni do běžných tříd.

Kvůli prostoru, který škola potřebuje, má ZŠ Stupno dvě budovy. V jedné sídlí první stupeň (budova U závor) a ve druhé jsou třídy druhého stupně (budova U kostela). Z důvodu většího počtu žáků je v budově druhého stupně i několik tříd prvního stupně. Musíme ocenit, že žáci kvůli kroužku přecházeli z jedné budovy na druhou. Kroužek se konal ve třídě 4. B, kde je interaktivní tabule SMART. Při realizaci experimentu jsem jí využívala, protože mi byl zapůjčen e-book.

Měli bychom si také říci, od kdy do kdy kroužek trval. Na škole začíná výuka kroužků od října, začali jsme tedy 8. 10. 2015. S žáky jsme se setkávali každý čtvrtek od 12 do 13 hodin. V průběhu školního roku připadly na čtvrtek nějaké akce, proto kroužek několikrát odpadl. S žáky jsme se setkali celkem 20 krát. Činnost kroužku byla kvůli potřebám diplomové práce ukončena 31. 3. 2016. Pro zájem žáků však kroužek pokračuje až do konce školního roku.

Nástroje výzkumu

V neposlední řadě je třeba zmínit, jaké metody výzkumu byly použity. Mezi metody, které nás dovedly k určitým výsledkům, patří dotazník a experiment. Dotazník byl použit pro jeho jednoznačnost a přesnost. Dotazníky jsou dva – úvodní a závěrečný. První mapuje vztah žáků ke čtení. Na jeho základě jsme připravili experiment, během kterého žáci pracovali se zjednodušenou četbou. Druhý dotazník zjišťuje, jak žáci pracovali během kroužku, kolik knih přečetli, jaký druh kontroly čtení je nejvíce zaujal a které knihy ke čtení vybírali. Experiment jsme zařadili proto, aby žáci věděli, jak při čtení zjednodušené četby postupovat.

Dotazník

Práce je zaměřena na čtení, konkrétně na čtení zjednodušené četby v anglickém jazyce. Nejprve bylo potřeba zjistit, zda žáci čtou v mateřském jazyce, a poté se zajímat o čtení v angličtině. Zajímalo nás také postoj ke čtení a zájem o něj. Zvolila jsem formu tištěného dotazníku, který jsem rozdala žákům na kroužku anglického jazyka. Žákům jsem dala dva dotazníky, první vyplnili při prvním setkání, tj. 8. 10. 2015 (viz Příloha 2). A druhý dotazník žáci vyplňovali při posledním setkání, tj. 31. 3. 2016 (viz Příloha 3). Tato metoda se mi jevila

jako nejlepší, protože jsem měla hned vstupní informace, které mi pomohly s výběrem zjednodušené četby pro další setkání.

Tyto dotazníky se od sebe velmi lišily. V úvodním dotazníku jsme se snažili zjistit, jaký mají žáci vztah ke čtení. Jestli se někdy pokoušeli číst knihu, která je psaná anglicky a zda někdy slyšeli o zjednodušené četbě. Tento dotazník mi pomohl s výběrem knih do školní knihovny, odkud žáci vybírali tituly ke čtení. Závěrečný dotazník sledoval práci, kterou jsme na kroužku za celou dobu jeho trvání udělali. Jestli žáky bavilo číst v angličtině, co na tom bylo nejobtížnější, jaký druh kontroly porozumění čtení je nejvíce bavil. Získaná data ze závěrečného dotazníku budou klíčová při vyhodnocování výzkumu.

Experiment

Další metodou, kterou jsem použila, je experiment. Ten obnášel ukázkovou práci se zjednodušenou četbou. Vybrala jsem jednu knihu, kterou jsme s žáky společně přečetli a v průběhu plnili úkoly a odpovídali na otázky. Na tuto vzorovou hodinu jsem zpracovala přípravu (viz Příloha 4), která zahrnuje všechny kroky práce se zjednodušenou četbou. Zvolila jsem si pohádku *The Princess and the Pea*, kterou žáci znají v českém jazyce jako Princezna na hrášku. Tuto zjednodušenou četbu jsem měla zapůjčenou jako e-book, tzn. měla jsem k dispozici CD, na kterém je zobrazena celá kniha. Pro žáky to byl další podpůrný materiál, protože přesně věděli, kde právě čteme.

Průběh experimentu. Žákům jsem rozdala zjednodušenou četbu a podle obálky jsme říkali, o čem kniha asi bude. Ptala jsem se žáků, zda pohádku znají a jak je vyprávěná v českém jazyce. Poté, co jsme diskutovali o možném ději, jsem žáky nechala tichým čtením přečíst první dvě stránky. Upozornila jsem je na to, aby se nesnažili rozumět každému slovu, ale aby plyně četli. Až dočtou, společně si řekneme, o čem jsme četli. K porozumění pomáhaly obrázky, které byly doplněné přímou řečí. V průběhu četby jsem žákům dávala různé úkoly a otázky, které kontrolovaly jejich porozumění. Například jak se jmenovaly princezny, ke kterým princ jel? Poté měli žáci za úkol seřadit podle obrázků, ke které princezně jel jako první, druhý a ke které naposled. Některé úseky jsem žákům četla já a oni sledovali text v knize a poslouchali. Když jsme přečetli celou knihu, diskutovali jsme, o čem kniha byla, zda se lišila od české verze, kterou žáci znali z dřívějších dob.

V této fázi jsem se žáků zeptala, zda se jim práce s anglickou knihou líbila a jestli to pro ně bylo těžké. Poté, co jsme naši práci zhodnotili, zapsali si žáci knihu na proužek papíru,

který vložili do svého vzdušného balónu, který jsem pro ně nachystala. (viz Příloha 5) Každý žák měl svůj balón, do kterého vkládal knihy, které v rámci kroužku a domácího čtení přečetl. Na proužek žáci psali, o kterou knihu se jednalo, co se jim na ní líbilo/nelíbilo, a pokud chtěli, tak ještě jiný komentář. Žáci to samozřejmě psali česky. Pro mě to byla vynikající zpětná vazba o tom, jak probíhalo čtení jednotlivých knih.

Po této úvodní hodině si žáci vybrali knihu ze školní knihovny, kterou si vzali domů a postupovali stejně jako my při práci se vzorovou zjednodušenou četbou. Podle úvodního dotazníku jsem připravila školní knihovnu. Co se žánru týče, žáci si mohli vybrat z pohádek, dobrodružných příběhů, historických příběhů a komiksů. Nyní si představíme jednotlivé tituly z daných žánrů.

Žáci si mohli vybírat z těchto pohádek – Little Red Riding Hood, The Enormous Turnip, The Gingerbread Man, The Fisherman and his Wife, The Townmouse and the Countrymouse, Strangers Bread, The Shoemaker and the Elves, Jack and the Beanstalk, Three Billy Goats, Cinderella a The Magic Cooking Pot. Z dobrodružných knih žáci mohli přečíst – The Wizard of Oz, Go out for the Team, Aladdin and the Lamp, The Adventures of Tom Sawyer, Davy Crockett a Alice in Wonderland. Žánr komiksů reprezentují dvě knihy – Oscar's book a The Many Faces od Ernie. K výše zmíněným titulům jsem vypracovala konkrétní cvičení, která kontrolují porozumění čtení. (viz Příloha 6)

V této kapitole jsme si nadeřinovali výzkumné otázky a zabývali jsme se výzkumem. Konkrétně jeho realizací – kdy, kde a na kom byl prováděn a poté které nástroje byly k výzkumu použity. Podrobněji jsme si popsali dotazník a experiment. Dotazník byl realizován na prvním a na posledním setkání. Experiment se konal na druhém setkání – byl mu věnován čas celého kroužku. V následující kapitole budou představeny a okomentovány výsledky výzkumu a nashromážděná data.

IV. VÝSLEDKY A KOMENTÁŘE

V rámci této kapitoly budou analyzována data, která jsme získali. Data budeme porovnávat, prezentovat prostřednictvím grafů a tabulek a následně vyvodíme závěry, které budou přínosné pro další práci se zjednodušenou četbou. Nejprve vyhodnotíme úvodní dotazník, a tím zmapujeme vztah žáků ke čtení. Dále bude následovat experiment, který nám ukáže, jaké tituly jednotliví žáci přečetli a jaká byla jejich činnost v rámci kroužku. Poté přejdeme k vyhodnocení závěrečného dotazníku, díky kterému budeme moci odpovědět na některé výzkumné otázky. Naším cílem je zjistit, zda prováděné aktivity podnítily zájem žáků o čtení v angličtině, který z žánrů žáky nejvíce zaujal a také který druh kontroly porozumění čtení měli žáci nejraději.

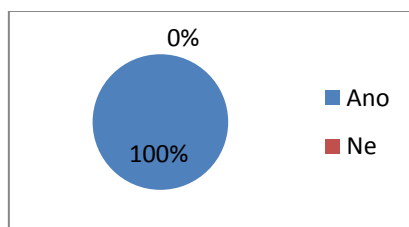
Úvodní dotazník

Jak už bylo zmíněno výše, pro účely diplomové práce byly zhotoveny dva dotazníky. Jeden dotazník vyplňovali žáci na prvním kroužku a druhý na posledním kroužku. Cílem prvního, úvodního dotazníku bylo zjistit, jaký mají žáci vztah ke čtení, které knížky si vybírají a zda už někdy slyšeli o zjednodušené četbě.

Úvodní dotazník obsahuje celkem 10 otázek, které se týkají převážně čtení v českém jazyce. Poslední tři otázky jsou zaměřeny na čtení v angličtině. Tento dotazník sloužil hlavně k tomu, abychom zjistili, jaký vztah mají žáci ke čtení, které žánry zjednodušené četby máme připravit do školní knihovny. Můžeme tedy ve zkratce říci, že nám sloužil k přípravě na celé období, kdy kroužek probíhal. My si teď projdeme celý úvodní dotazník, otázku po otázce, a budeme interpretovat data, která doplníme o komentáře.

Otázka 1: Čteš rád/a knihy (v českém jazyce)?

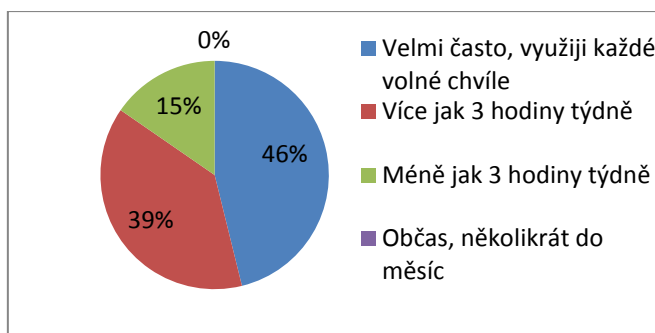
Graf 1

Graf 1: První otázka se týká záliby ve čtení. Z grafu lze jednoznačně vyčíst, že všichni žáci čtou rádi. Pro nás je to klíčová informace, protože kdyby byl mezi žáky někdo, kdo by nerad četl, mohlo by to znamenat horší práci se zjednodušenou četbou.

Otázka 2: Jak často čteš knihy pro zábavu?

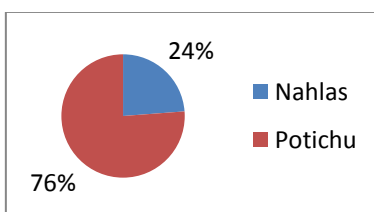
Graf 2

Graf 2: V tomto grafu vidíme, že 46 % žáků čte každou volnou chvíli, lze tedy říci, že čtení patří mezi jejich záliby. Dále 39 % žáků čte více jak tři hodiny týdně a 15 % žáků čte méně než 3 hodiny týdně. Žádný z dotazovaných žáků nečte jen občas, několikrát do měsíce. Tento výsledek nás mile překvapil, protože jsme čekali, že žáci v dnešní době technologií budou číst méně.

Otázka 3: Čteš raději nahlas nebo potichu?

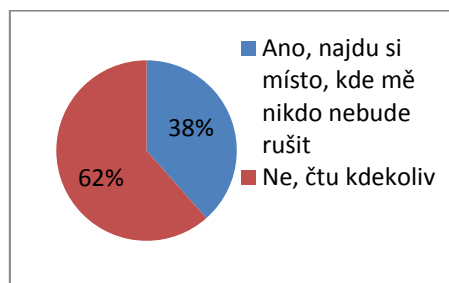
Graf 3

Graf 3: Tento graf nám odpovídá na otázku, zda žáci čtou raději potichu nebo nahlas. Vidíme, že 76 % žáků čte raději potichu a 24 % žáků má v oblíbenosti čtení nahlas. Pro naše účely je lepší, že žáci čtou raději potichu, protože se nemusí soustředit na výslovnost jednotlivých slov. Anglická výslovnost je totiž pro žáky 5. ročníku velmi obtížná.

Otázka 4: Potřebuješ mít na čtení klid?

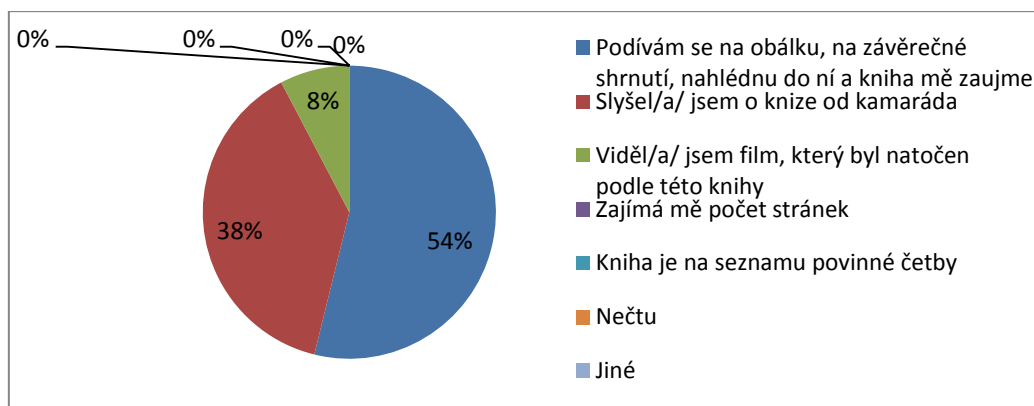
Graf 4

Graf 4: Další otázka se týká prostoru a místa ke čtení. Zde je více zastoupena skupina, kde žáci čtou prakticky kdekoliv – je to 62 % žáků. Zbylých 38 % potřebuje mít na čtení klid, proto si najdou místo, kde nebudou nikým rušeni. Pro naše účely je jedno, kde žáci budou číst. Pro nás je důležité, aby rozuměli čtenému textu.

Otázka 5: Podle čeho si vybíráš knihy?

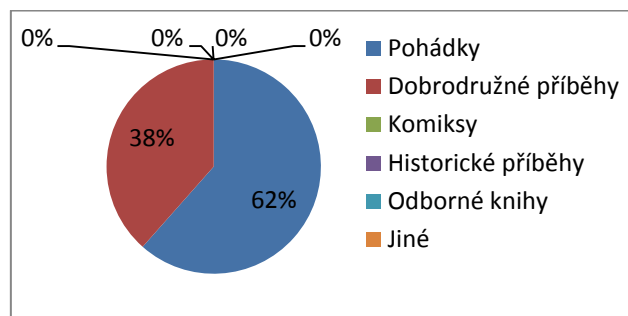
Graf 5

Graf 5: Tento graf se týká postupu výběru knihy. Každý z nás si knihu vybírá různým způsobem. Někdo sáhne po knize, protože musí, jiný si knihy pečlivě vybírá například podle obsahu. Z grafu vidíme, že 54 % žáků si vybírá knihu hlavně podle obalu a namátkového nahlédnutí do knihy. Pokud je nezaujme obal knihy, už dovnitř nenahlíží a hledají jinou knihu. Je tedy vidět, že první dojem dělá hodně. Dalších 38 % žáků si knihu vybere na doporučení kamaráda a zbylých 8 % vybírá knihu podle filmu, který byl podle ní natočen. Jiné možnosti dotazovaní žáci nevybírali. My tuto informaci můžeme zohlednit při výběru knih do školní knihovny. Můžeme vybírat knihy, které nás zaujmou obálkou, knihy, které jsou mezi dětmi známé nebo jsou zfilmované.

Otázka 6: Kterému žánru dáváš přednost?

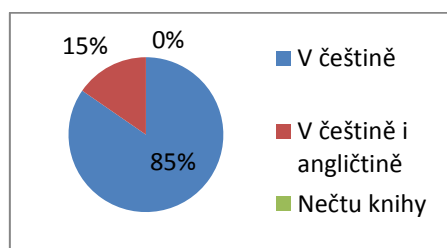
Graf 6

Graf 6: Tento graf nám ukazuje, který žánr mají žáci rádi. Výsledky této otázky pro nás byly důležité, protože na tomhle výsledku závisel výběr zjednodušené četby do školní knihovny. Na výběr měli žáci 6 možností, z grafu vidíme, že u žáků převažuje výběr pohádek a dobrodružných příběhů. Pohádky si vybralo 62 % žáků a o dobrodružné příběhy má zájem 38 % žáků. Předpokládali jsme, že se žákům budou nejvíce líbit pohádky, protože jsou ještě ve věku, kdy mají k pohádkám velmi blízko. Na druhou stranu nás překvapilo, že se nenašel nikdo, kdo by ve svém volném čase četl historické nebo odborné knihy.

Otázka 7: V jakém jazyce čteš knihy?

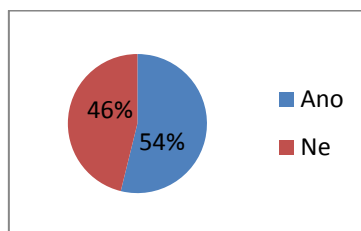
Graf 7

Graf 7: Nyní se už lehce dostáváme do otázek, které se týkají čtení v angličtině. Zjistili jsme, že 85 % žáků čte pouze knížky v češtině. Mile nás překvapilo, že 15 % žáků čte knihy i v angličtině a nikdo nezaškrtl možnost – nečtu knihy. Tento výsledek pro nás byl užitečný v tom, že ve skupině třinácti žáků jsou dva žáci, kteří už mají zkušenost se čtením v angličtině. To nás velmi mile překvapilo, protože jsme čekali, že se ve třídě nenajde nikdo, kdo by četl knihy v anglickém jazyce.

Otázka 8: Máte doma knihu, která je psaná v anglickém jazyce (česko – anglická)?

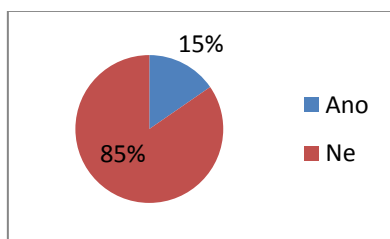
Graf 8

Graf 8: Tato otázka navazuje na předchozí otázku. Zjišťovali jsme, zda žáci mají doma nějakou knihu, která je psaná anglicky nebo je česko-anglická. Z grafu vidíme, že 54 % žáků takovou knihu doma nemá. Zbylých 46 % žáků doma takovou knihu má. Bylo to pro nás milým zjištěním, protože jsme nepředpokládali, že někdo doma bude mít knihy, které budou v jiném jazyce než v českém. Můžeme tedy žáky později požádat, zda nám knihy přinesli ukázat. Možná, že žáci tyto knihy ještě nečetli, proto by je mohli přečíst v rámci našeho kroužku. Je také možné, že knihy, které mají žáci doma, nejsou jejich, ale patří jejich sourozencům nebo rodičům.

Otázka 9: Přečetl/a jsi někdy nějakou anglicky psanou knihu?

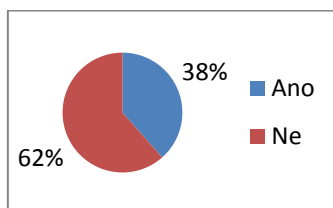
Graf 9

Graf 9: Opět otázka, která se týká čtení v angličtině. A i tato otázka navazuje na otázku předchozí. Ale samozřejmě, že přečíst anglickou knihu může i žák, který ji doma nemá. Zjistili jsme, že 85 % žáků žádnou anglicky psanou knihu nepřečetlo. Zbývajících 15 % žáků nějakou knihu přečetlo. V této otázce ještě byla podotázka, která se týkala knihy, kterou žáci přečetli. V případě kladné odpovědi pokračovali žáci na doplňující otázku, která zjišťovala jednak název přečtené knihy, jednak způsob, kterým žáci tuto knihu získali. V jednom případě to byla kniha Česko-anglické pohádky a v druhém případě to byla Kniha básní a říkadel. Obě tyto knihy byly žákům dány darem – buď k narozeninám, nebo k Vánocům. Tento výsledek může odrážet fakt, že knihy, které mají doma, nejsou jejich, nebo ještě nebyla příležitost přečíst si je.

Otázka 10: Slyšel/a jsi někdy o zjednodušené četbě (Graded Readers)?

Graf 10

Graf 10: Naše poslední otázka se týkala zjednodušené četby. Zajímalo nás, zda o ní žáci někde slyšeli. Výsledek nás překvapil, čekali jsme, že bude jednotnější. Žáci, kteří kroužek navštěvovali, spolu chodili do třídy od začátku školní docházky. Předpokládali jsme tedy, že pokud se o zjednodušené četbě doslechli ve škole, ví o ní všichni nebo většina. Z grafu vyčteme, že o zjednodušené četbě slyšelo 38 % dotazovaných žáků a 62 % o ní neví vůbec nic. I u této otázky byla podotázka, která se týkala toho, kde a kdy žáci slyšeli o zjednodušené četbě. Zde byla odpověď naprosto jednoznačná. Žáci odpovídali, že se o zjednodušené četbě dozvěděli před rokem ve škole při hodině anglického jazyka.

Výše jsme vyhodnotili úvodní dotazník, který v krátkosti shrneme. Lze říci, že kroužek navštěvují žáci, kteří mají čtení v oblibě. Čtení je baví a čtou docela často. Většina žáků si knihy vybírá podle prvního dojmu nebo na doporučení kamaráda. K přečtení knihy je také motivuje zhlédnutí filmového zpracování příběhu. Co se týče žánru, který žáci preferují, převažují pohádky a dobrodružné příběhy. Tyto žánry jsme ve větší míře zahrnuli do školní knihovny. Většina žáků čte knihy pouze v českém jazyce a žádnou anglickou knihu zatím nepřečetli. O zjednodušené četbě zatím hodně žáků neslyšelo, ale to nevadí. Od toho jsme zavedli kroužek, který je zaměřený právě na čtení v anglickém jazyce. Nyní přejdeme k experimentu a k jeho vyhodnocení. Budeme se zabývat výpůjčkami jednotlivých knih a jejich oblíbeností u žáků.

Experiment

V rámci experimentu žáci absolvovali úvodní kroužek, při kterém jim byla představena práce se zjednodušenou četbou. Žáci si během kroužku půjčovali knihy ze školní knihovny, četli je a poté kontrolovali, zda obsahům knih rozumí. Do celkového počtu přečtených titulů je započítána i kniha, která byla s žáky přečtena jako ukázková – tzn. i kniha *The Princess and*

the Pea. Na tyto výsledky používáme informace, které si žáci ukládali do svých balónů. Informace o knize zapisovali na proužky papíru. Na každý papír napsali název knihy, zda se jim líbila a poté nějakou doplňující informaci ke knize. Tato informace nebyla povinná, ale pokud žáci chtěli, mohli ke knize napsat jakýkoliv svůj postřeh. Název knihy a stručné hodnocení psali žáci anglicky, doplňující informace česky. Anglická fráze byla napsaná na tabuli, ke konci kroužku už nebyla třeba. Žáci si ji v průběhu kroužku osvojili. Tato fráze zněla „I like this book. / I don't like this book.“

Knihy byly vybírány do knihovny podle jazykové úrovně žáků a podle jejich oblíbenosti (zjištěno v úvodním dotazníku). Mezi knihami se však našel malý rozdíl v obtížnosti některých titulů. Jednotlivé úrovně zjednodušené četby se liší podle počtu slov a použitých gramatických jevů. Obecněji lze říci, že pohádky byly na rozdíl od dobrodružných příběhů jednodušší. Dobrodružné příběhy byly o něco delší a bylo tam o něco více neznámých slov. Ale i s těmito příběhy si žáci poradili bez problémů.

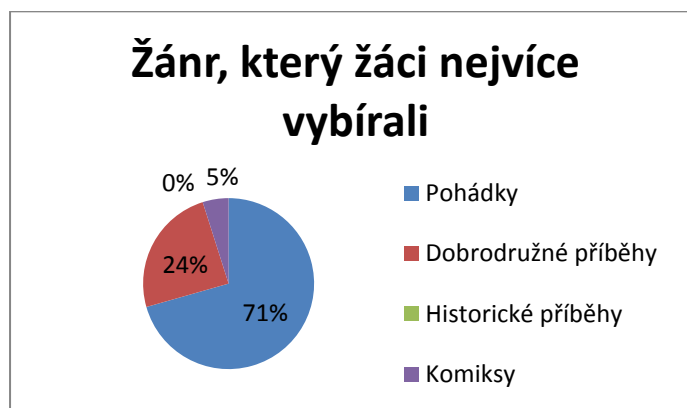
Nyní můžeme přejít k vyhodnocení experimentu. Nejprve ověříme, který žánr si žáci nejvíce vybírali. Pak přejdeme k jednotlivým žánrům a titulům, které byly u žáků nejoblíbenější. Budeme se zabývat i rozdílem ve výběru dívek a chlapců. Poté přejdeme k jednotlivým knihám a k jejich hodnocení žáky.

Graf 11

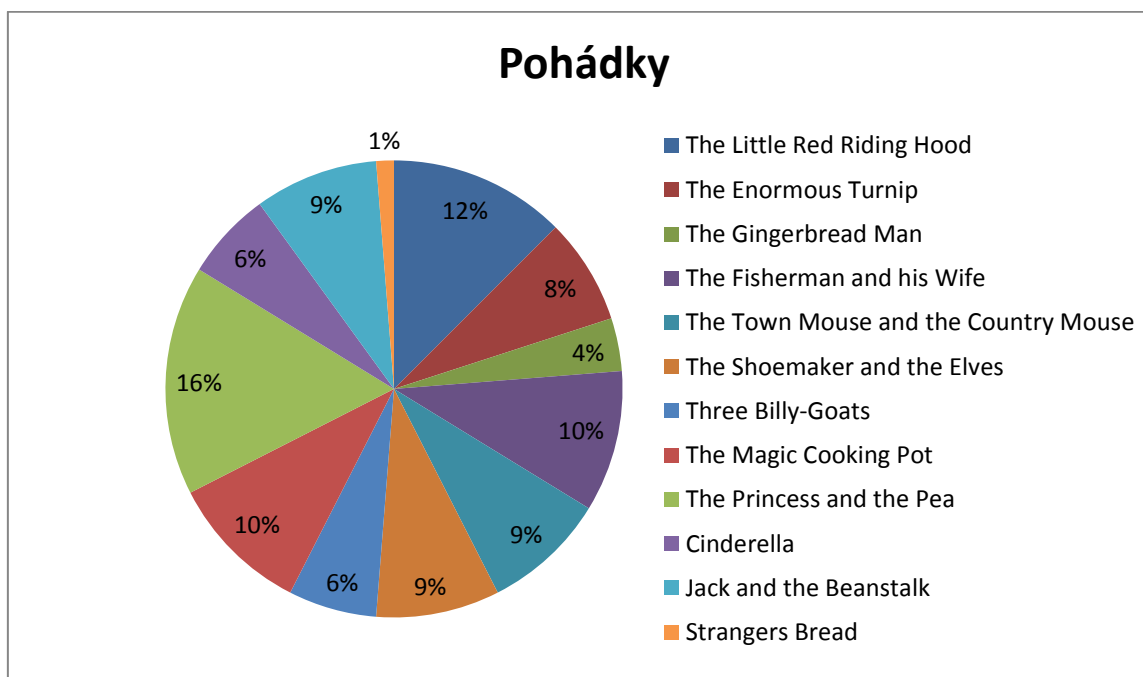
Graf 11: Z tohoto grafu se dozvídáme, že 31 % žáků si přineslo nějakou knihu z domova, a tu v rámci kroužku přečetli. Zbývajících 69 % žáků si půjčovalo knihy pouze ze školní knihovny. Žáci, kteří měli knihy z domova, je většinou dostali k narozeninám nebo k Vánocům.

Graf 12

Graf 12: Z tohoto grafu vidíme, že žáci ke čtení vybírali nejvíce pohádek. Ty mají zastoupení 74 %. Dobrodružné příběhy si vybralo 26 % žáků. Komiksy vybíralo 5 % žáků a po historickém příběhu nesáhl nikdo. Lze si to vysvětlit tím, že to není jejich oblíbený žánr a historický příběh byl ze všech žánrů nejobtížnější.

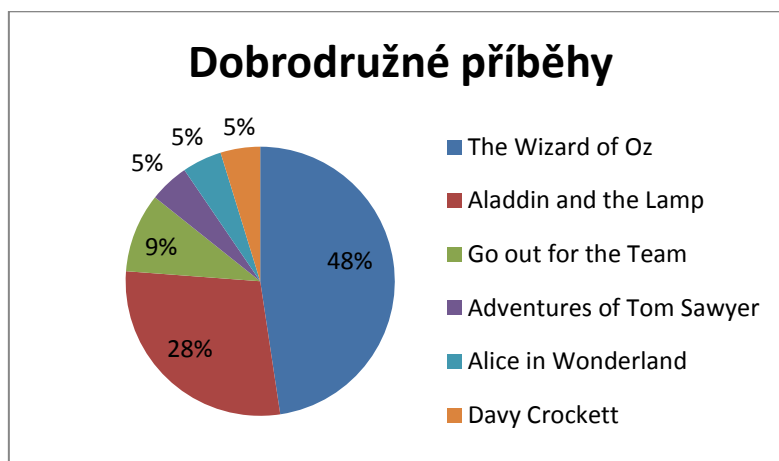
Graf 13

Graf 13: V tomto grafu jsou znázorněny všechny tituly, které byly v knihovně a patřily do tohoto žánru – do pohádek. Z grafu můžeme vidět, že nejčtenější knihou byla The Princess and the Pea. Kniha byla jako ukázková, četli ji tedy všichni žáci. Druhou nejpůjčovanější knihou byla The Little Red Riding Hood, kterou si půjčilo 12 % žáků. O třetí místo se dělí knihy The Magic Cooking Pot a The Fisherman and his Wife. Tyto knihy četlo 10 % žáků. 9

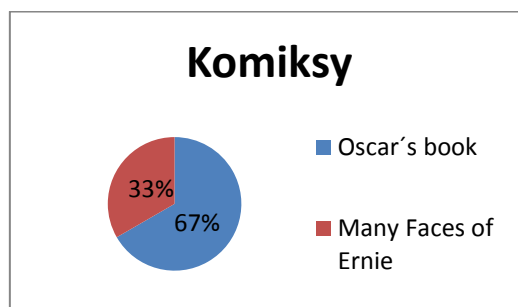
% žáků si přečetlo knihy The Shoemaker and the Elves a The Town Mouse and the Country Mouse. Další knihou je The Enormous Turnip, kterou si půjčilo 8 % žáků. Dalších 6 % žáků přečetlo knihy Three Billy- Goats a Cinderella. Knihu The Gingerbread Man přečetly 4 % žáků. Nejméně čtenou knihou je Strangers Bread, kterou četlo 1 % žáků.

Graf 14

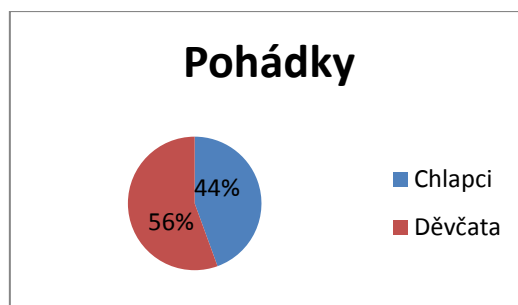
Graf 14: Tento graf se zabývá dobrodružnými příběhy. Znázorňuje procentuální vyjádření půjček jednotlivých titulů. Jsou zde zobrazeny všechny tituly, které jsme zařadili k tomuto žánru. Z grafu je patrné, že nejvíce půjčovaným dobrodružným příběhem byla kniha The Wizard of Oz, kterou si půjčilo 48 % žáků. Další hodně půjčovanou knihou byl Aladdin and the Lamp, kterou přečetlo 28 % žáků. Třetí největší zastoupení má kniha Go out for the Team, po které sáhlo 9 % žáků. O čtvrté místo se dělí tři knihy Alice in Wonderland, Adventures of Tom Sawyer a Davy Crockett. Tyto knihy si půjčilo 5 % žáků.

Graf 15

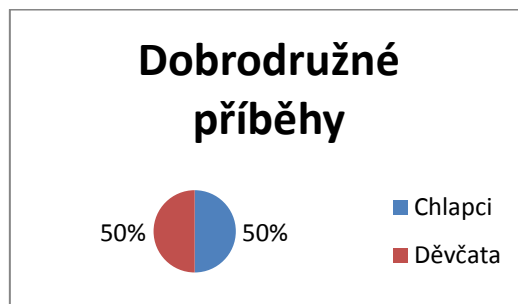
Graf 15: Graf nám ukazuje, který z těchto dvou komiksů si dotazovaní půjčovali více. Jednoznačně si častěji půjčovali Oscar's book. Půjčilo si ho 67 % žáků. Druhý komiks Many Faces of Ernie si půjčilo 33 % žáků.

Graf 16

Graf 16: Tento graf nám zobrazuje procentuální rozdíl mezi výpůjčkou pohádek děvčaty a chlapci. Z grafu lze vyčíst, že děvčata si půjčovala pohádky více než chlapci. Pohádky četla děvčata z 56 % a chlapci ze 44 %.

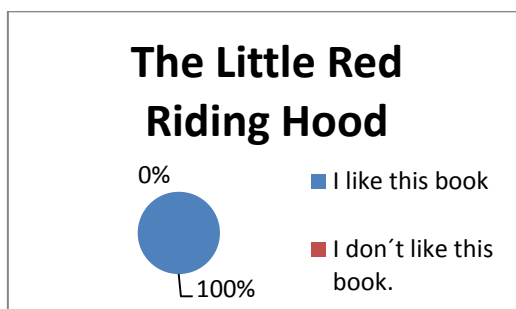
Graf 17

Graf 17: V tomto grafu jsme sledovali půjčování dobrodružných příběhů. Zajímalo nás, zda si tyto knihy vybírají spíše chlapci nebo děvčata. Z grafu můžeme vidět, že nelze říci, kdo si půjčoval tyto knihy více, 50 % zastoupení ve výpůjčkách mají chlapci i děvčata.

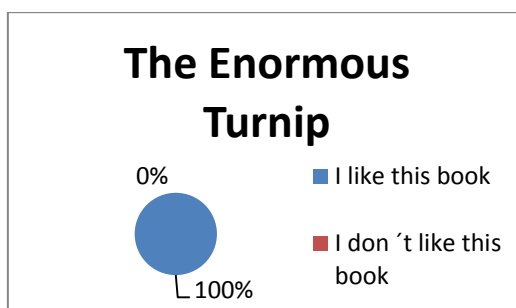
Vyhodnotili jsme zjednodušenou četbu v obecnější rovině a v tuto chvíli si představíme jednotlivé knihy detailněji. Procentuálně si vyjádříme oblíbenost knih u žáků, kolika procentům žáků se líbila nebo naopak nelíbila. Pokud žáci připojili ke knize komentář, u knihy ho zveřejníme. Nejprve začneme pohádkami, poté přejdeme k dobrodružným příběhům a skončíme komiksy.

Graf 18

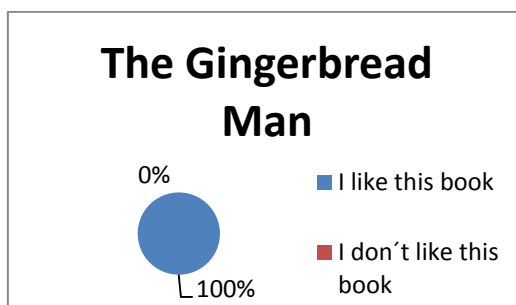
Graf 18: Tento graf nám znázorňuje fakt, že všichni žáci, kteří knihu četli, byli s knihou spokojeni a ohodnotili ji kladně. Knihu četlo celkem 10 žáků. Někteří žáci doplnili knihu o komentář: „V knize mě překvapilo, že když přišla Karkulka k babičce, tak že se ptala na čtyři věci – oči, uši, drápy a zuby. V české verzi se ptala jen na oči, uši a zuby (pusu).“ „Ze začátku mi dělал problém minulý čas, ale později jsem si na něj zvykla a četla se mi dobře.“

Graf 19

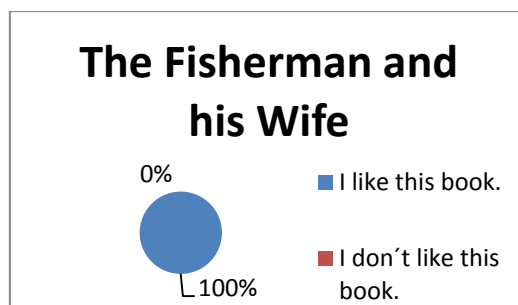
Graf 19: Z tohoto grafu také vidíme kladné hodnocení knihy. Tuto knihu si půjčilo 6 žáků. Někteří žáci knihu doplnili komentářem: „Je dobře, že je tahle knížka i v češtině, že jsem tomu trochu víc rozuměla.“ „Knižka se mi líbila, protože je velice známá.“ „Ta byla zatím ze všech nejlhčí. A je úplně stejná jako v češtině.“

Graf 20

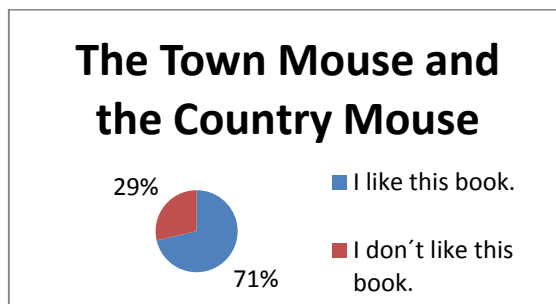
Graf 20: Graf ukazuje 100 % spokojenost s knihou. Tuto knihu přečetli pouze tři žáci. A někteří opět připojili komentář: „Tahle kniha je hodně podobná našemu Koblížkovi.“ „Je škoda, že to špatně skončilo.“

Graf 21

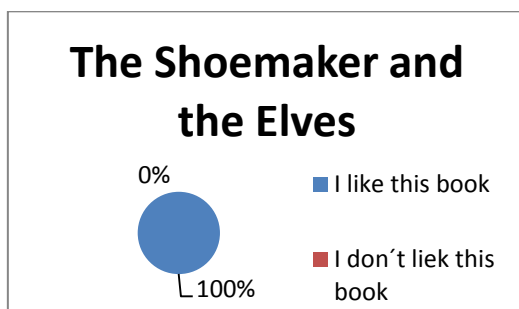
Graf 21: Tento graf nám ukazuje, že i tato kniha se žákům líbila. Knihu si vypůjčilo 8 žáků a jeden z nich knihu okomentoval: „Hodí se na to přísloví - kdo chce víc, nemá nic. Bylo to hezké a zajímavé.“

Graf 22

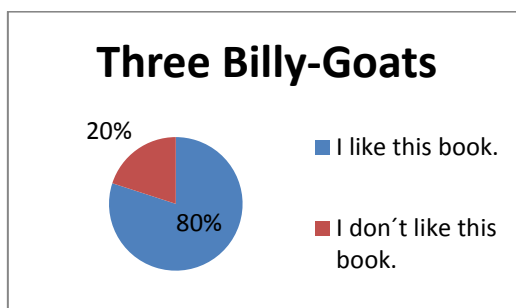
Graf 22: Nyní se dostáváme k první knize, která se někomu nelíbila. Našlo se 29 % žáků, které nenadchla, a proto jí dali špatné hodnocení. 71 % žáků se kniha líbila. Celkem byla kniha přečtena 7 žáky. Někteří opět připojili komentář: „Kniha se mi moc nelíbila, nebyl v ní pořádný příběh. Byla spíš nudná.“ „Moc se mi knížka nelíbila, protože byla nudná.“ „Moc se mi líbila, protože jí znám i v češtině.“

Graf 23

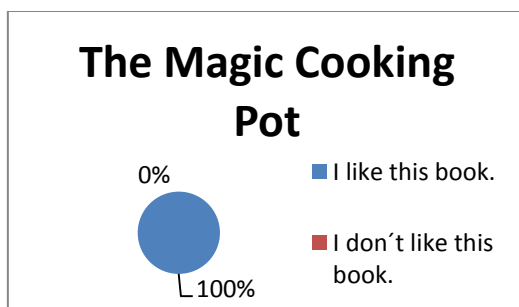
Graf 23: Tato kniha byla také jednoznačně hodnocena kladně. Během doby kroužku ji přečetlo 7 žáků. Jeden žák knihu okomentoval: „Bylo to srozumitelné a pěkné.“

Graf 24

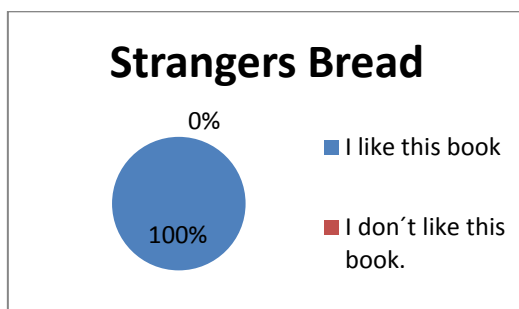
Graf 24: Toto je druhá kniha, která některé žáky nenadchla a dali jí proto záporné hodnocení. Tuto knihu přečetlo 5 žáků, z toho 80 % se líbila. Jeden z nich ke knize napsal komentář: „Moc se mi nelíbila, protože ji znám jinak.“

Graf 25

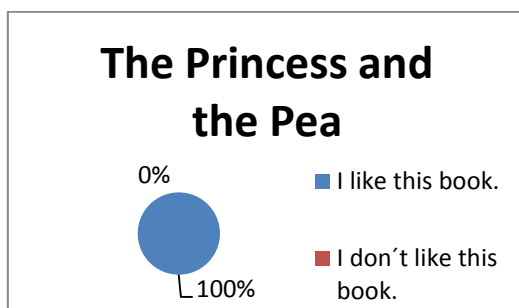
Graf 25: Tento graf zobrazuje 100 % spokojenost žáků s knihou. Knihu si během kroužku půjčilo 8 žáků. Někteří k ní připojili komentář: „Na knížce se mi líbilo všechno. Také bych chtěla mít takový hrneček.“ „Byla úplně stejná jako v češtině. Četla se mi dobře.“

Graf 26

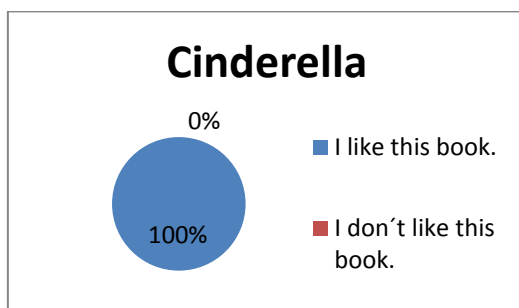
Graf 26: Knihu Strangers Bread si půjčil pouze jeden žák z kroužku. Knihu ohodnotil kladně, proto lze říci, že se mu kniha líbila. Žák ke knize uvedl komentář: „Kniha se mi moc líbila, měla pěkný děj. Četla se dobře, ale bylo tam hodně slov, kterým jsem nerozuměl.“

Graf 27

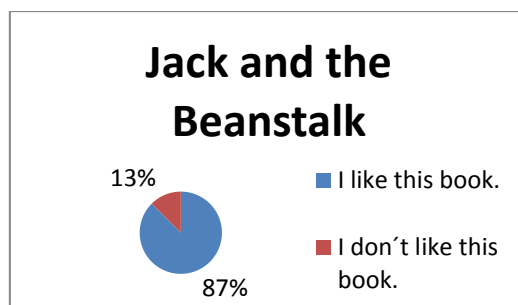
Graf 27: Tato kniha byla použita při ukázkové práci se zjednodušenou četbou. Přečetlo ji všech 13 žáků a všichni ji ohodnotili kladně. Komentář připojil jeden z žáků: „Tuhle pohádku znám v češtině a vůbec jsem si nevšiml, že by jezdil za jinými princeznami. Jen bylo zmíněno, že jich navštívil hodně, ale že by byly vyjmenované, to v české verzi není.“

Graf 28

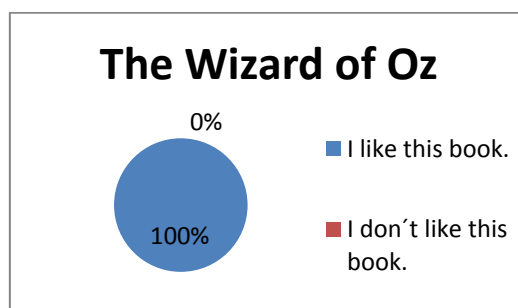
Graf 28: Tato kniha opět zaujala všechny žáky, kteří si ji přečetli. Knihu četlo celkem 5 žáků. Bohužel nikdo ke knize nenapsal komentář. Proto se budeme muset spokojit pouze s faktem, že se líbila 100 % žákům.

Graf 29

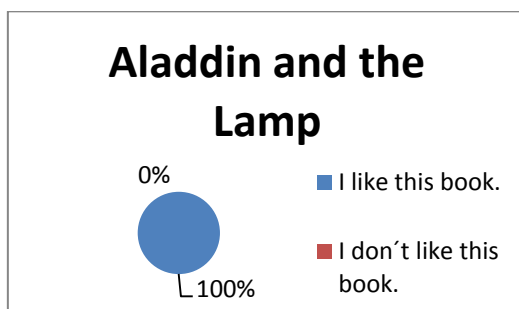
Graf 29: Tuto knihu si půjčilo celkem 7 žáků a z grafu můžeme vyčíst, že 13 % žáků s knihou nebylo spokojeno, nelíbila se jim. Zbylým 87 % se kniha líbila. Ke knize bylo připojeno několik komentářů: „Kniha se mi moc líbila. Měla pěkný a napínavý děj.“ „Podobný příběh jsem znal z nějaké české knihy.“ „Příběh znám a knížka se mi proto četla dobře.“

Graf 30

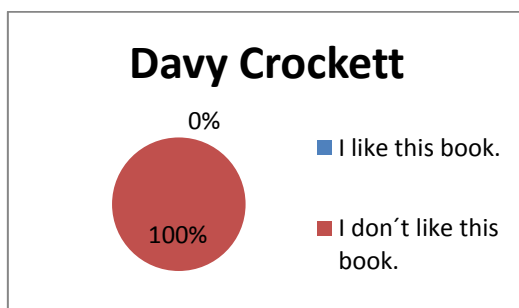
Graf 30: První dobrodružný příběh, který jsme si vyhodnotili, se všem žákům líbí. Všichni ho ohodnotili kladně. Tuto knihu přečetlo celkem 10 žáků. Někteří z nich knihu okomentovali: „Viděla jsem to jako film a ten pes měl jinou barvu. Ale jinak to bylo taky skoro stejné.“ „Někdy jsem tomu nerozuměla, ale obrázky mi celkem pomohly. Líbily se mi postavy, které potřebovaly pomoci od Oze.“ „Nikdy předtím jsem to nečetla ani neviděla. Ale na kroužku jsme viděli i film v angličtině.“

Graf 31

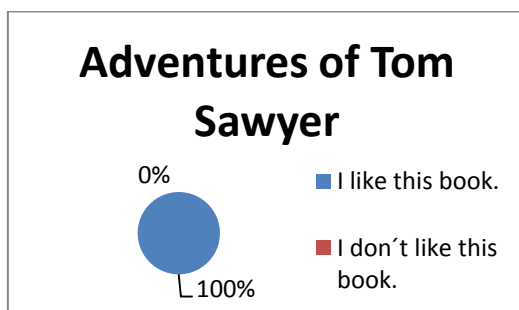
Graf 31: Tento graf znázorňuje 100 % spokojenost žáků s touto knihou. Během trvání kroužku si ji půjčilo 6 žáků. Jeden z nich přidal komentář: „Ze začátku jsem moc nerozuměl, ale pak už mi to nedělalo problém. Kniha se mi líbila.“

Graf 32

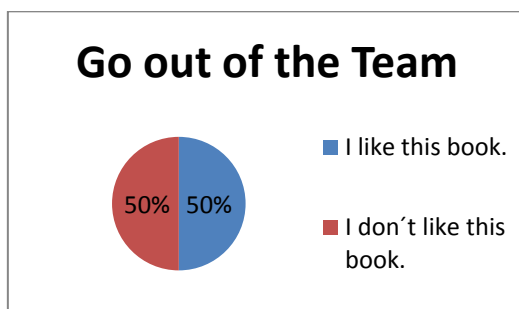
Graf 32: Tuto knihu si vypůjčil pouze jeden žák, kterému se bohužel nelíbila. Svoje rozhodnutí vysvětlil přiloženým komentářem: „Nelíbil se mi příběh. Ale co mě hodně pomohlo, bylo vysvětlení těžkých slov na konci stránky. Bylo tam použité třeba synonymum, které mi hodně pomohlo.“

Graf 33

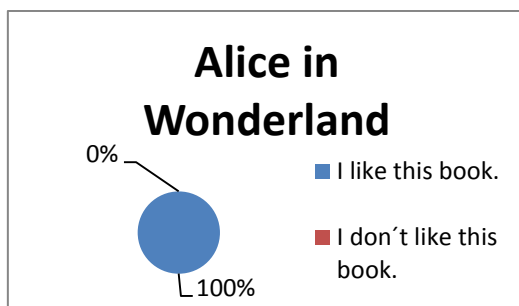
Graf 33: Tuto knihu přečetl za dobu kroužku jen jeden žák. Kniha se mu líbila, proto ji kladně ohodnotil. Bohužel ke knize nepřipsal žádný komentář.

Graf 34

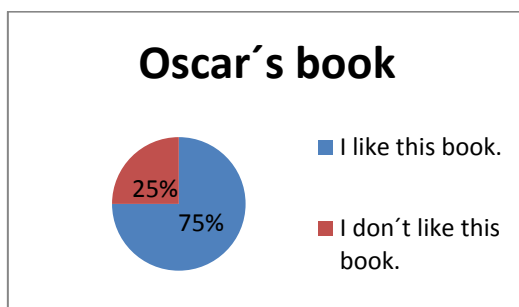
Graf 34: Z grafu můžeme vidět, že kniha byla oblíbená u poloviny žáků. Druhou polovinu nenadchla. Záporné hodnocení bylo doplněno vysvětlujícím komentářem: „Děj byl nudný a hloupý. Celou knihu se učili hrát baseball a to mě nebavilo.“ Lze tedy říci, že kniha neuspěla po dějové stránce. Co se jazykové stránky týče, byla nejspíše pro žáky pochopitelná.

Graf 35

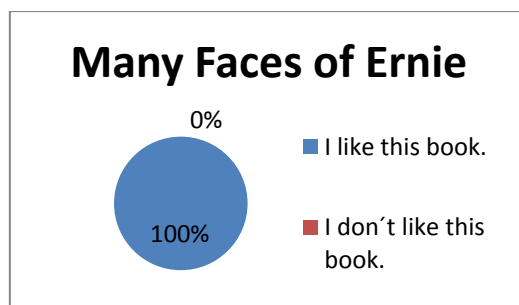
Graf 35: Graf nám ukazuje 100 % spokojenost s knihou. Tuto knihu si půjčil jeden žák, kterému se líbila. O knize se žák ještě podrobněji vyjádřil: „Znám tenhle příběh jako film. Z toho důvodu jsem si knihu půjčil. Ale čtení mi dělalo celkem problém. Spoustě slovům jsem nerozuměl, ale díky filmu jsem věděl, co čtu.“

Graf 36

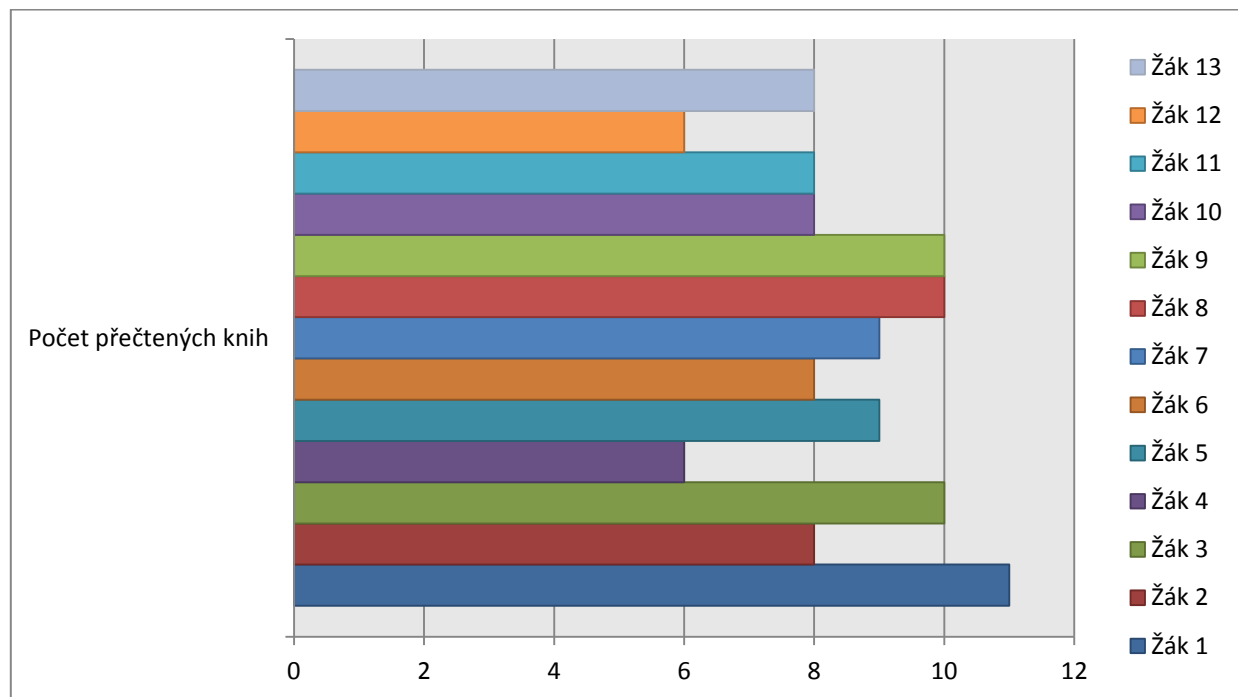
Graf 36: Z grafu můžeme vyčíst, že se tato kniha líbila 75 % žáků a zbylým 25 % se nelíbila. Celkem si jí vypůjčili 4 žáci. Ke knize někteří připojili i komentář: „Knížka byla hodně vtipná.“ „Dost jsem se nasmál“.

Graf 37

Graf 37: Kniha byla přečtena dvěma žáky. Z grafu můžeme vidět, že jí dali oba dva kladné hodnocení. Jeden z nich knihu okomentoval: „Byla podobná druhému komiksu, zase jsem se nasmál. Někdy jsem nerozuměl, ale obrázky mi napověděly.“

Graf 38

Graf 38: Tento graf nám ukazuje, kolik jednotliví žáci přečetli za dobu kroužku knih. Můžeme z něj vyčíst, že největším počtem přečtených knih bylo jedenáct. Tento počet knih

přečetl pouze jeden z žáků. Druhý nejvyšší počet bylo deset knih. Tento počet přečetli tři žáci. Třetí místo v počtu přečtených knih obsadili dva žáci, kteří přečetli devět knih. Můžeme říci, že největší zastoupení má osm přečtených knih za dobu kroužku. Osm knih přečetlo pět žáků. Naopak nejmenší počet přečtených knih je šest knih, tento počet přečetli dva žáci. Nejnižší počet přečtených knih měli žáci, kteří měli hodně neúčastí na kroužku, která byla zapříčiněná nemocí. Naopak žáci, kteří přečetli nejvyšší počet knih, byli přítomni na každém kroužku.

Výše jsme vyhodnotili celý experiment, který byl prováděn na ZŠ a MŠ Stupno s dětmi z 5. třídy. Experiment trval půl roku. Žáci si na kroužku vybrali knihu ze školní knihovny, doma ji přečetli a na dalším kroužku proběhla kontrola porozumění čtení pomocí připravených úkolů a aktivit. Zpracovali jsme získaná data, vyhodnotili jsme jednotlivé knihy, které si žáci půjčovali, a také jsme porovnali rozdíly mezi půjčováním knih děvčaty a chlapci.

Dále jsme si představili aktivitu jednotlivých žáků, kteří navštěvovali kroužek angličtiny zaměřený na čtení. Z těchto údajů vyplývá, že mezi počtem přečtených knih žáků jsou znatelné rozdíly. Někdo přečetl o něco méně knih než jiní žáci. U většiny žáků, kteří mají nižší počet přečtených knih, za to může nemoc a jejich nepřítomnost na kroužku. Ti, kteří chodili pravidelně a jejichž docházka nebyla narušena nemocí, přečetli více knih.

Celkově lze říci, že se žáci na kroužky těšili a čtení je bavilo. Bylo to na nich znát, i když probíhala kontrola porozumění. Na přečtení knihy měli čas do příštího kroužku, tzn. celý týden. Někteří žáci si vyměňovali knihy během týdne mezi sebou. Takže se občas stávalo, že někteří žáci měli za týden přečtené dvě knížky. Při kontrolách porozumění většina žáků věděla všechno. Ti, kteří nevěděli nebo si nebyli jistí, hledali odpověď přímo v knize. Když v knize hledali nějakou informaci, věděli, kde ji mají hledat. Takže bylo poznat, že knihu opravdu poctivě přečetli. Jsem velmi spokojená s prací všech zúčastněných žáků, proto na konci školního roku dostanou všichni pochvalu.

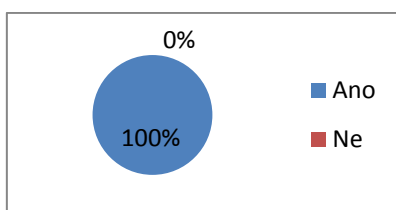
Závěrečný dotazník

Tento dotazník vyplnili žáci na posledním kroužku. Dal nám odpovědi týkající se práce se zjednodušenou četbou. Dotazník obsahuje osm otázek, které shrnují činnost kroužku angličtiny zaměřeného na čtení, který trval půl roku. Otázky z dotazníku nám pomohou odpovědět na výzkumné otázky, které jsme si stanovili na začátku. Konkrétně se jedná o

otázky číslo 4, 6 a 7. Nyní si projdeme celý dotazník, každou otázku vyhodnotíme zvlášť a výsledky doplníme komentáři.

Otázka 1: Líbil se Ti kroužek anglického jazyka zaměřený ne čtení?

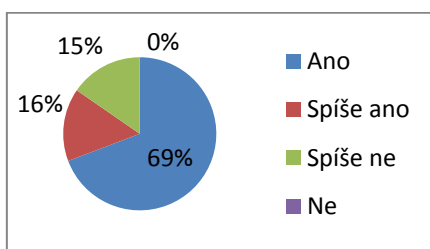
Graf 39

Graf 39: Tento graf zobrazuje výsledek první otázky v dotazníku. Z grafu vidíme, že všem žákům se kroužek angličtiny líbil. Nenašel se mezi třinácti žáky nikdo, kdo by s kroužkem nebyl spokojený. Pro nás je tento výsledek klíčový, protože je pro nás zpětnou vazbou, že byl kroužek veden dobře a žákům se líbil. Jelikož žáci na kroužku pracovali s nadšením a těšili se na další nové knihy, tušili jsme, že žáci budou kroužek hodnotit kladně.

Otázka 2: Bavilo Tě číst knihy v angličtině?

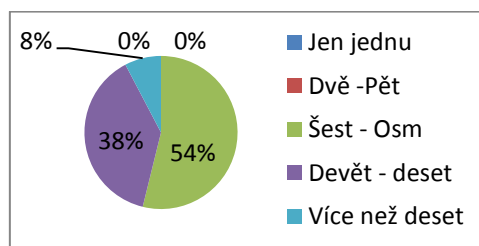
Graf 40

Graf 40: Z grafu můžeme vyčíst, že 69 % žáků čtení knih v angličtině bavilo. Dále 16 % žáků zaškrtnulo možnost „spíše ano“ a 15 % žáků zvolilo možnost „spíše ne“. Mezi žáky se nenašel nikdo, koho by čtení v angličtině vyloženě nebavilo. Pro někoho čtení v angličtině mohlo být trochu obtížnější, proto se pro něj nestalo zálibou. Pokud žáci neměli problém s jazykem, čtení je bavilo.

Otázka 3: Kolik knih jsi za dobu kroužku přečetl/a?

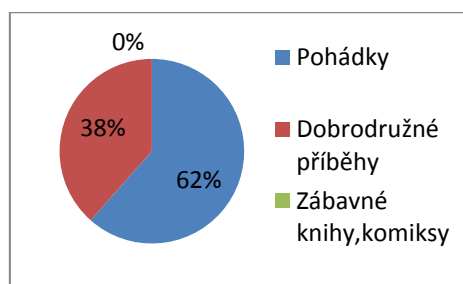
Graf 41

Graf 41: Tento graf nám zobrazuje počet knih, které žáci v průběhu kroužku přečetli. Z grafu lze vyčíst, že 54 % žáků přečetlo šest až osm knih. Dalších 38 % žáků přečetlo devět až deset knih a 8 % žáků přečetlo více než deset knih. Až se dostaneme k vyhodnocení experimentu, ukážeme si, kolik knih prostudovali jednotliví žáci. V tomto grafu jsou vidět větší rozdíly mezi počtem přečtených knih. Odráží se v tom nemocnost žáků a jejich neúčasti na kroužku. Proto nelze říci, že žáci, kteří přečetli větší počet knih, byli více motivováni než jiní žáci. Myslím, že jsme zvolili vhodné aktivity, které namotivovali všechny žáky. Hnacím motorem pro čtení knih byla i zvědavost žáků. Byli zvědaví, zda knihám budou rozumět, rovněž je lákala dějová zápleтка. Žáci mezi sebou jednotlivé knihy vychvalovali, ale neprozradili jejich děj.

Otázka 4: Který žánr zjednodušené četby jsi nejvíce vybíral/a?

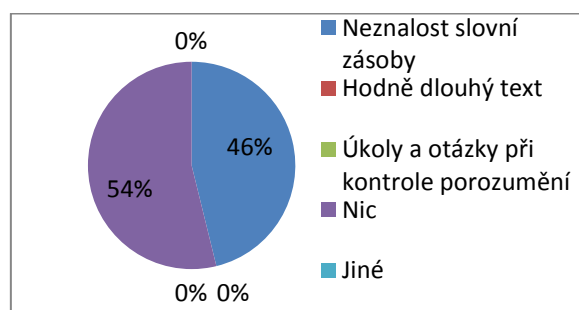
Graf 42

Graf 42: Z grafu můžeme vidět, že žáci si vybírali hlavně pohádky a dobrodružné příběhy. Komiksy si žáci také vybírali, ale jen jako doplnění pohádek a dobrodružných příběhů. Pohádky si půjčovalo 62 % žáků a dobrodružné příběhy vyhledávalo 38 % žáků. Jelikož jsme na prvním stupni základní školy, stále převládá zájem především o pohádky. Samozřejmě, že někteří chlapci spíše preferovali dobrodružné příběhy, ale pohádky vedly. Možná to bylo tím, že pohádky byly čtenářsky a jazykově méně náročné než dobrodružné příběhy. Vyhodnocení této otázky z dotazníku nám pomohlo odpovědět na jednu z výzkumných otázek.

Otázka 5: Co pro Tebe bylo při čtení anglické knihy nejtěžší?

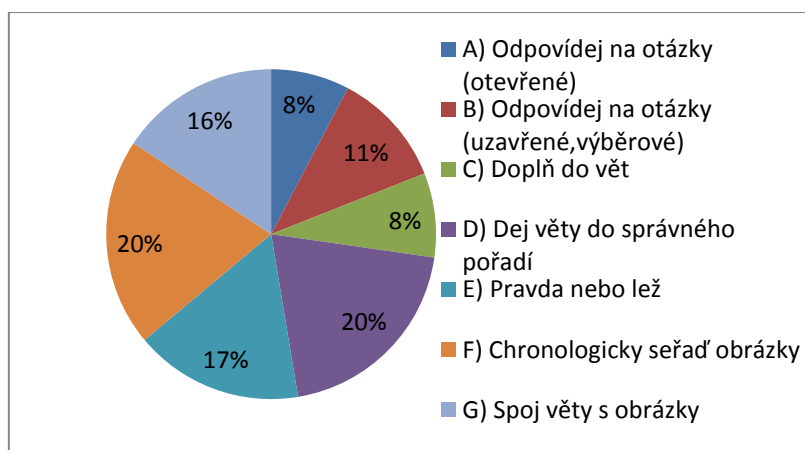
Graf 43

Graf 43: Tento graf nám zobrazuje, co žákům činilo největší problémy při čtení. Hodně dlouhý text a Úkoly a otázky při kontrole porozumění nečinily problémy nikomu. Neznalost slovní zásoby dělala problém 46 % žákům a pro 54 % žáků nebylo nejtěžší nic. Anglická kniha se tedy četla 54 % bez problémů. Žáci měli ve třetí a čtvrté třídě na anglický jazyk paní učitelku, která na žáky přenesla svůj přístup k anglickému jazyku. Žáci se učí rádi a většina z nich neměla při čtení žádný problém. U několika žáků se vyskytl problém se slovní zásobou, ale vždy došlo k celkovému pochopení textu. Pro nás je to zpětná vazba ohledně výběru úrovně zjednodušené četby.

Otázka 6: Který druh kontroly porozumění Tě nejvíce bavil?

Graf 44

Graf 44: Z grafu vidíme, který druh kontroly porozumění bavil žáky nejvíce. Vidíme, že 20 % žáků nejvíce bavilo chronologicky seřazovat obrázky a dávat věty do správného pořadí. Další oblíbená technika byla rozhodnout, zda se jedná o pravdu nebo lež. Tato technika se líbila 17 % žáků. Dalších 16 % žáků bavilo spojování vět s obrázky. Nyní se dostáváme k technice odpovídání na otázky. Otázky, kde měli žáci výběr z možností, nebo to byly otázky uzavřené, si oblíbilo 11 % žáků a 8 % žáků mělo v oblíbenosti otevřené otázky. Dalších 8 % žáků se líbila technika doplňování slov do vět. Tyto dvě poslední techniky byly u žáků nejméně oblíbené. Žáci se na kontrolu porozumění vždy těšili, protože je zajímalo, jaká aktivita je čeká. Překvapilo mě, že si mezi sebou neříkali, jaký druh kontroly porozumění je k daným titulům. I když žáci některý druh kontroly porozumění neměli v oblíbenosti, vždy pracovali s chutí a s nadšením. Chronologické řazení obrázků nebo vět se žákům zároveň zdálo nejsnazší aktivitou, naopak odpovídání na otevřené otázky jim dělalo největší problém. Většinou rozuměli otázce, ale nevěděli, jak odpovědět, aby to bylo gramaticky správně.

Tabulka 1

	A	B	C	D	E	F	G
Žák 1	5	6	7	3	1	2	4
Žák 2	6	7	5	1	3	2	4
Žák 3	7	5	6	2	3	4	1
Žák 4	6	7	5	3	4	1	2
Žák 5	6	5	7	2	3	1	4
Žák 6	7	4	6	3	5	2	1
Žák 7	6	1	7	4	2	3	5
Žák 8	6	1	7	5	3	2	4
Žák 9	7	6	1	2	4	3	5
Žák 10	7	5	6	1	2	3	4
Žák 11	5	6	7	1	4	2	3
Žák 12	7	4	6	2	3	1	5
Žák 13	1	6	3	2	7	4	5

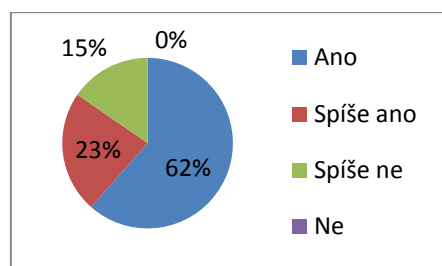
Tabulka 1: Tato tabulka nám doplňuje předchozí graf. V tabulce najdeme odpovědi jednotlivých účastníků výzkumu na otázku č. 6 závěrečného dotazníku. Z tabulky můžeme vyčíst, že třem dotazovaným se nejvíce líbila možnost D – dej věty do správného pořadí. Další tři žáci si nejvíce oblíbili techniku chronologického seřazování obrázků, tedy možnost F. Dva účastníci výzkumu označili jako nejlepší techniku možnost B – odpovídání na uzavřené otázky, nebo otázky s možností výběru odpovědi. Dalším dvěma žákům se nevíce líbila technika spojování vět s obrázky, možnost G. Jednoho dotazovaného nejvíce zaujala možnost A – odpovídání na otevřené otázky a další žák označil jako nejlepší techniku možnost C – doplňování do vět. Žáci si nejvíce oblíbili dvě techniky, a to chronologické řazení obrázků a řazení vět do správného pořadí.

Tabulka nám také ukazuje, že pět dotazovaných označilo jako nejhorší techniku možnost A – odpovídání na otevřené otázky. Pro stejné množství dotazovaných byla nejméně oblíbenou technikou možnost C - doplňování do vět. Dvěma žákům se nejméně líbila technika odpovídání na uzavřené otázky nebo otázky s výběrem možnosti. Jeden žák označil jako nejhorší techniku možnost E – pravda, nebo lež. Vidíme, že nejméně oblíbené techniky

porozumění čtení jsou u účastníků výzkumu také dvě. Nejméně si oblíbili doplňování do vět a odpovídání na otevřené otázky.

Otázka 7: Máš na základně kroužku zájem číst knihy v angličtině podle svého výběru ve volném čase?

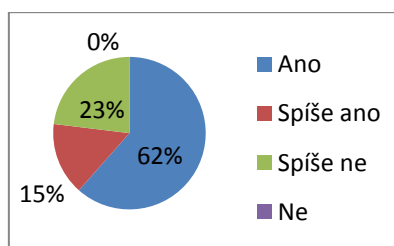
Graf 45

Graf 45: Graf nám dává odpověď na otázku, zda aktivity kroužku podnítily zájem žáků o čtení v angličtině. Tedy jestli budou dál číst anglické knihy ve svém volném čase podle svého výběru. Z grafu vidíme, že 62 % žáků je přesvědčena o tom, že má dál zájem o čtení anglických knih. Dalších 23 % žáků zvolilo možnost „spíše ano“ a 15 % žáků označilo možnost „spíše ne“. Nikdo z žáků nezvolil možnost, která odmítá další čtení knih ve svém volném čase. Tento graf je pro nás opět výbornou zpětnou vazbou, která odráží naši práci. Volili jsme aktivity, které žáky motivovali, poutavá cvičení ke kontrole porozumění, úrovně obtížnosti byly přizpůsobeny jejich jazykovým dovednostem. Tyto faktory a náš přístup ke kroužku, kdy jsme vždy byli pečlivě připraveni, ochotně jsme pomohli, pokud někdo měl problém, vzbudily v žácích zájem o čtení i ve svém volném čase.

Otázka 8: Chtěl/a bys, aby kroužek anglického jazyka zaměřený na čtení pokračoval i příští rok?

Graf 46

Graf 46: Tento graf nám odpovídá na otázku, zda by žáci měli zájem o podobný kroužek i v příštím roce. Je to zpětná vazba pro nás, zda žáky tato činnost bavila natolik, že by v ní chtěli pokračovat. Z grafu vidíme, že 62 % žáků má zájem o pokračování kroužku v příštím

roce. 15 % žáků označilo možnost „spíše ano“ a 23 % žáků zvolilo možnost „spíše ne“. Nikdo z žáků nezvolil jednoznačně ne. S tímto výsledkem můžeme být naprosto spokojeni. V těchto výsledcích hraje roli i motivace jinými a zajímavějšími knihami, které budou moci žáci číst v příštím roce, kdy se jejich slovní zásoba a celková úroveň jazyka zvedne o úroveň výš. Žáky zajímala nabídka dalších knih, proto si prohlédli katalog zjednodušené četby a vyhlídli si knihy, které by chtěli číst v budoucnu. Většinu žáků kroužek bavil, proto bych v něm chtěla pokračovat i příští rok.

Výše jsme si vyhodnotili závěrečný dotazník, který odpovídá na naše výzkumné otázky. Stanovili jsme si tři výzkumné otázky, na které si nyní odpovíme.

1. Podnítily aktivity, které byly s žáky dělány zájem o čtení v angličtině?

Na tuto otázku odpovídala hlavně sedmá otázka dotazníku. Po jejím vyhodnocení jsme zjistili, že 62 % žáků rozhodně má zájem o čtení knih v angličtině podle svého výběru. Dalších 23 % žáků si možná někdy nějakou knížku psanou anglicky přečtou. Zbývajících 15 % žáků si knížky v angličtině spíše číst nebude. Můžeme tedy říci, že aktivity, které byly na kroužku prováděny, podnítily zájem žáků o čtení v anglickém jazyce.

2. Který z žánrů žáky nejvíce zaujal?

Po vyhodnocení čtvrté otázky jsme dostali odpověď na tuto otázku. Nejvíce žáků si půjčovalo a pozitivně hodnotilo pohádky, bylo to 57 %. Dobrodružné příběhy zaujaly 43 % žáků. Žáci vybírali i komiksy, ale jen doplňkově. Hlavní podíl přečtených knih měly pohádky a dobrodružné příběhy. Tento výsledek odráží i jejich preference ve výběru žánrů v českém jazyce.

3. Který způsob kontroly porozumění mají žáci nejraději?

Odpověď na tuto otázku nám poskytla šestá otázka. Žáci si nejvíce oblíbili dvě techniky - chronologické řazení obrázků a řazení vět do správného pořadí. Nejméně oblíbenými technikami porozumění čtení jsou doplňování do vět a odpovídání na otevřené otázky. Výsledek ještě doložíme procenty. Z grafu vyplynulo, že 20 % žáků nejvíce bavily výše zmíněné techniky a pouhých 8 % žáků bavily nejméně oblíbené techniky.

Shrnutí

Hlavním cílem této kapitoly bylo odpovědět na výzkumné otázky, které jsme si stanovili na začátku práce. Nejprve jsme vyhodnotili dva dotazníky – úvodní a závěrečný. Ze závěrečného dotazníku jsme získali potřebná data, která po zpracování tvořila základ pro odpovědi na výzkumné otázky. Odpovědi na otázky z dotazníků byly znázorňovány grafy a tabulkami. Poté jsme přešli k experimentu, k jehož vyhodnocení jsme využili žákovské poznámky, které měli uložené ve svých balónech. V rámci vyhodnocení experimentu jsme se zabývali jednotlivými tituly a jejich oblíbeností u žáků a také jednotlivými žáky. Výsledky jsme opět znázornili graficky.

Dozvěděli jsme se, že žáci dávají přednost pohádkám a dobrodružným příběhům, proto jsme školní knihovnu vybavili těmito žánry. Nejoblíbenějšími kontrolami porozumění čtení u žáků jsou „Chronologicky seřaď obrázky“ a „Dej věty do správného pořadí“. Naopak nejméně oblíbenými technikami jsou „Odpovídej na otázky (otevřené)“ a „Doplň do vět“. Z výsledků můžeme také říci, že kroužek anglického jazyka zaměřený na čtení se žákům líbil a čtení v angličtině bylo pro žáky zábavou. Z výzkumu vyplývá, že jsme aktivitami na kroužku motivovali žáky na čtení v angličtině. Podnítili jsme tedy jejich zájem o čtení v anglickém jazyce. A dále uvedeme určitá pedagogická doporučení a omezení, která byla vypracována na základě předešlého výzkumu. Nakonec navrhneme, jak se zjednodušenou četbou pracovat.

V. DOPORUČENÍ

V předešlé kapitole jsme zjistili, že aktivity spojené se čtením zjednodušené četby motivovaly žáky k jejich dalšímu čtení. Dozvěděli jsme se, že čtení anglických knih žáky bavilo a jejich nejoblíbenější kontrolou porozumění čtení je chronologické řazení vět nebo obrázků. V této kapitole si představíme pedagogická doporučení, která jsme na základě výzkumu vytvořili, nastíníme omezení, která mohla vzniknout v průběhu výzkumu a kapitolu zakončíme návrhy, které by mohly pomoci při další práci se zjednodušenou četbou.

Pedagogická doporučení

Data, která jsme získali výzkumem, ukazují na to, že jsme žáky motivovali k práci se zjednodušenou četbou. Nemůžeme říci, zda někteří byli motivováni více a jiní méně, protože se lišila účast na jednotlivých kroužcích. Nicméně jsme s počtem přečtených knih u jednotlivých žáků spokojeni. Je vidět, že i v dnešní době moderních technologií, děti stále baví čtení tištěných knih. A co více, baví je i čtení v jiném než mateřském jazyce. V našem případě je to čtení v angličtině.

V rámci výzkumu jsme pracovali s méně početnou skupinou (13 žáků, z toho 9 děvčat a 4 chlapci). S půjčováním knih ze školní knihovny tedy nebyl problém. V rámci výzkumu někteří žáci přečetli i knihu z vlastní knihovny, takže se nikdy nestalo, že by někdo neměl knihu, kterou by si nemohl doma přečíst. Samozřejmě, pokud by kroužek navštěvovalo více žáků, bylo by třeba školní knihovnu rozšířit o nějaké další tituly anebo o více výtisků jednoho titulu. Počet knih ve školní knihovně by měl také odrážet dobu, kdy by žáci se zjednodušenou četbou pracovali.

Při každém setkání dostali žáci připravený pracovní list, který kontroloval porozumění u přečtené zjednodušené četby. Žáci pracovali samostatně a po vyplnění proběhla kontrola s vyučující. Po kontrole porozumění si žáci knihu zapisovali na lístečky a dávali si je do balónů. Pokud nastala časová prodleva, kdy žák čekal na kontrolu od vyučující, vzal si lístek, knihu nejprve zapsal a poté proběhla kontrola vyučující. Nestalo se tedy, že by některý z žáků neměl co dělat. Pokud by taková situace přeci jen nastala, hodila by se ještě nějaká aktivita, která by žáka na danou chvíli zabavila.

My jsme v rámci výzkumu využívali cvičení z pracovních sešitů ke zjednodušeným četbám, ale některá cvičení jsme sestavovali sami. Pokud by vyučující neměl k dispozici

pracovní sešit k daným materiálům, je třeba vymyslet vlastní cvičení. Při sestavování cvičení a aktivit je třeba brát ohled na jazykovou úroveň žáků a jazyk jim přizpůsobit. Cvičení by neměla být jednotvárná, ale mělo by se střídat několik druhů. Je vhodné, aby si vyučující v průběhu zjistil, který druh kontroly porozumění žáky nejvíce baví a tento druh zařazovat častěji. Ale samozřejmě ne pouze tento druh.

V úvodním dotazníku jsme zjistili, že mnoho žáků zjednodušenou četbu vůbec nezná, proto bych chtěla doporučit, aby učitelé zařazovali práci se zjednodušenou četbou do výuky anglického jazyka pravidelně. Myslím, že lze zjednodušenou četbu zařadit od čtvrtého ročníku, kdy už žáci mají zažité určité množství slovní zásoby. Žáky čtení baví a rozvíjí se jejich čtenářské dovednosti a dochází u nich k lepšímu porozumění. Poznají jinou stránku jazyka než jen učení se slovní zásoby a gramatiky, ale zjistí, že jim může dělat i radost. Dostanou do ruky i jiný materiál než jen učebnici a pracovní sešit.

Využívání zjednodušené četby v hodinách anglického jazyka by mohlo být výborným zpestřením vyučovací hodiny. Nemyslím si, že by měla být práce s tímto materiálem zařazována do každé vyučovací hodiny, spíše by bylo vhodné zařadit zjednodušenou četbu do hodin například jednou za dva týdny nebo za měsíc. Je na daném vyučujícím, zda by se přikláněl k tomu, aby žáci četli jednu stejnou knihu (tzv. class readers) anebo by četli individuálně každý jinou knihu. Předložím tedy návrh, jak se zjednodušenou četbou pracovat.

Doporučila bych, aby se stanovila jedna hodina za dva týdny, která by byla věnovaná práci se zjednodušenou četbou. Zjednodušenou četbu je třeba vybrat v závislosti na mnoha faktorech, které se týkají žáků a anglického jazyka. Začali bychom tak, že by všichni žáci měli stejnou knihu, která by byla prokládána různými aktivitami (před čtením, při čtení, po čtení). Tyto aktivity mohou být prováděny ústně, písemně, nebo za použití interaktivní tabule. Interaktivní tabuli bychom využili v případě vlastnictví zjednodušené četby ve formě e-booku. Pro žáky by to bylo opět o něco zajímavější a pomohlo by to s orientací v textu. Je vhodné, aby bylo čtení prokládáno aktivitami, protože by čtení mohlo žáky začít nudit. Jeden školní rok nebo pololetí bych s žáky pracovala tímto způsobem. Tedy tak, že by všichni četli stejnou knihu, používali bychom tento materiál jako „class readers“ a poté bychom přešli k individuálnímu čtení.

Všechny přečtené knihy je samozřejmě třeba pečlivě zaznamenat například do čtenářských deníků, karet atd. Čím nápadnější je zaznamenávání knih, tím je větší motivace

pro žáky. Abychom mohli zařadit práci se zjednodušenou četbou do hodin anglického jazyka, je v první řadě třeba, aby byla zařízená školní nebo třídní knihovna, kde by si žáci knihy půjčovali. Pokud již nějaká knihovna zjednodušené četby existuje, může být pouze aktualizována nebo rozšířena. V případě, že žádná knihovna není, je třeba ji zařídit, což není nejlevnější, ale tato investice se podle mě vyplatí.

Omezení

Určité omezení vidíme v počtu žáků, kteří se účastnili výzkumu. Jelikož byl výzkum prováděn na menší škole vesnického typu, kde je pouze jedna pátá třída, výzkumu se účastnilo 13 žáků. Do této páté třídy také chodí žáci cizinci, kteří se ještě ne zcela adaptovali na český jazyk, a anglický jazyk jim dělá velké problémy. Proto jsme rádi za 13 žáků, kteří se na kroužek přihlásili a účastnili se našeho výzkumu.

Limitující pro nás byl i čas, po který výzkum probíhal. Výzkum začal v říjnu 2015 a skončil v březnu 2016, trval celkem 6 měsíců. Pokud by výzkum trval déle, například jeden školní rok, měli bychom z nashromážděných dat objektivnější výsledky, protože do našich výsledků se mohlo promítnout počáteční nadšení ze čtení zjednodušené četby. V případě dlouhotrvajícího výzkumu by mohlo dojít k případnému poklesu zájmu o čtení v angličtině. Na výzkumu jsme začali pracovat v říjnu loňského roku, můžeme říci, že čtení v angličtině je pro žáky stále nové, proto je pro ně velmi zajímavé.

Dalším limitem se může zdát výběr knih do školní knihovny. V základní škole, kde se uskutečnil výzkum, nebyla žádná knihovna se zjednodušenou četbou, museli jsme proto sehnat knihy a knihovnu založit. Proto jsme do knihovny zařadili žánry, které žáci nejvíce zaškrtovali v úvodním dotazníku. Příště bychom mohli knihovnu vybavit více žánry, možná že by si žáci vybírali úplně jiné tituly. Ovšem stále by zde bylo omezení, které plyne z úrovně jazykových schopností žáků.

Dále můžeme vzít v potaz i omezení, které se týká dotazníků. Při jejich vyplňování mohlo docházet k nerozváženému zaškrtování odpovědí, které nemusely být pravdivé. Tomuto předchází otázky, které se v dotazníku opakují, ale trochu v jiném znění. Na nich se pozná, zda žák odpovídá pravdivě. Možná by příště stálo za zvážení, zda ověřující otázky do dotazníku umístit.

Návrhy

Nyní představíme několik návrhů, jak bychom mohli náš výzkum rozšířit. Náš výzkum se zabýval čtením zjednodušené četby. Žánry zjednodušené četby byly vybírány podle preferencí žáků, které jsme zjistili v úvodním dotazníku. Žáci tedy vybírali z pohádek a dobrodružných příběhů. Výzkum by dostal o něco jiný rozměr, kdyby byla školní nebo třídní knihovna vybavena větším množstvím knih různých žánrů.

Mohlo by být zajímavé nashromáždit od různých vyučujících názory na zjednodušenou četbu a její využívání při hodinách anglického jazyka. Do práce by to mohlo vnést nové skutečnosti a fakta. Například bychom zjistili, zda učitelé tento materiál ve svých hodinách využívají či nevyužívají a proč.

Jedním z návrhů by mohl být i dlouhodobý výzkum, který by trval po jeden nebo dva školní roky. V rámci tohoto výzkumu bychom mohli sledovat aktivitu žáků v rámci jednoho školního roku a poté srovnat výsledky z jednotlivých ročníků. Data by se zaznamenávala na viditelné místo, aby žáci měli přehled o tom, jak na tom se čtením zjednodušené četby jsou.

Výzkum bychom také mohli rozšířit o dostupnost zjednodušené četby pro žáky. Zajímal bychom se například o to, zda si žáci mohou půjčit zjednodušenou četbu i mimo školní nebo třídní knihovnu. Mohli bychom také prozkoumat nabídku českého trhu, zda zjednodušenou četbu nabízejí knihkupectví nebo internetové obchody. Představili jsme si několik návrhů na rozšíření výzkumu. V další kapitole shrneme veškeré informace a práci uzavřeme.

VI. ZÁVĚR

Cílem naší práce bylo zjistit, zda aktivity, které byly s žáky dělány v rámci kroužku, podnítily jejich zájem o čtení v anglickém jazyce. Výzkum byl zaměřen na žáky 5. ročníku základní školy, kteří po dobu šesti měsíců navštěvovali kroužek angličtiny zaměřený na čtení zjednodušené četby.

V teoretické části jsme se seznámili s psychologií žáka 5. ročníku, s motivací, která je důležitá pro jakoukoli aktivitu, se základními dokumenty pro vzdělávání. Definovali jsme si čtení, zjednodušenou četbu a práci s ní. Stanovili jsme si tři výzkumné otázky, na které jsme v rámci výzkumu hledali odpovědi. Tyto otázky zněly následovně: Podnítily aktivity, které byly s žáky dělány zájem o čtení v angličtině? Který z žánrů žáky nejvíce zaujal? Který způsob kontroly porozumění čtení mají žáci nejraději? Abychom na tyto otázky mohli odpovědět, detailně jsme rozebrali dotazníky, které žáci v průběhu výzkumu vyplnili a zpracovali jsme také informace o aktivitě jednotlivých žáků.

Na začátku práce jsme předpokládali, že v žácích vzbudíme zájem o čtení v anglickém jazyce. To se nám při vyhodnocování potvrdilo. V závěrečném dotazníku 62 % žáků označilo, že je kroužek angličtiny bavil. Objevila se i odpověď, že je spíše nebavil, ale tuto možnost zaškrtnulo pouze 25 % žáků. Z dotazníku, ale i z aktivity jednotlivých žáků na kroužku, bylo zřejmé, že jsme žáky na čtení v angličtině namotivovali. U většiny žáků se dá předpokládat, že si v nejbližší době sami vypůjčí nějakou anglicky psanou knihu.

Dále jsme se zabývali žánrem, který žáci nejvíce vybírali, který je nejvíce bavil. Domnívali jsme se, že žáci budou vybírat pohádky a dobrodružné příběhy. Nebyli jsme však schopni říci, který žánr bude oblíbenější. V rámci vyhodnocování výzkumu jsme zjistili čísla, která určují pohádky oblíbenějšími při výběru knih ke čtení. Pohádky si půjčovalo 57 % žáků a dobrodružné příběhy 43 % žáků.

Výzkum nám také poskytl informace o oblíbenosti cvičení, která kontrolovala porozumění čtení. Žáci si vyzkoušeli všechny typy kontroly porozumění, které jsme zmínili v teoretické části. Předpokládali jsme, že nejvíce oblíbenou technikou bude chronologické řazení obrázků, rozhodování pravda nebo lež a doplňování do vět. Opět jsme dostali odpověď při vyhodnocování výzkumu. Nejoblíbenější techniky byly dvě, které byly podobného rázu. Chronologické řazení obrázků a vět si oblíbilo 20 % žáků. Nejméně oblíbené techniky byly také dvě, doplňování do vět a odpovídání na otevřené otázky. Tyto techniky volilo 8 % žáků.

Pro učitele by mohla být zajímavá pedagogická doporučení, která přináší rady, jak pracovat se zjednodušenou četbou. Je nutno si uvědomit i určitá omezení, která z výzkumu vyplynula. Jsou zde představeny návrhy, jak by mohl být výzkum rozšířen. Závěrem můžeme říci, že nás práce na diplomové práci velmi obohatila. Tento materiál lze využívat při výuce anglického jazyka ve své třídě a pokud bude zájem žáků z jiných ročníků, uspořádám pro ně opět kroužek. Kroužek, který byl uskutečňován pro potřeby výzkumu, bude probíhat do konce školního roku.

SEZNAM LITERATURY

ČÁP, Jan a Jiří MAREŠ. *Psychologie pro učitele*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-273-7.

DAWSON, Nick (ed.). *Penguin readers teacher's guide to using graded readers*. Harlow: Longman, 1999. ISBN 0582400066.

DAY, Richard R. *Bringing extensive reading into the classroom*. 1st pub. Oxford: Oxford University Press, 2011. Into the classroom. ISBN 978-0-19-442406-6.

FASNEROVÁ, Martina. *Vybrané kapitoly z elementárního čtení a psaní*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. ISBN 978-80-244-3143-7.

GRELLET, Françoise. *Developing reading skills: a practical guide to reading comprehension exercises*. Cambridge: Cambridge University Press, 1990. New directions in language teaching. ISBN 0521283647.

HADFIELD, Jill a Charles HADFIELD. *Introduction to teaching English*. 1st pub. Oxford: Oxford University Press, 2008. Oxford basics. ISBN 978-0-19-441975-8.

HADFIELD, Jill a Charles HADFIELD. *Simple reading activities*. 1st pub. Oxford: Oxford University Press, 2000. Oxford basics. ISBN 0194421732.

HEDGE, Tricia. *Using readers in language teaching*. London: Macmillan, 1991. Essential language teaching series. ISBN 0333333888.

IVANOVÁ, Jaroslava. *Společný evropský referenční rámec pro jazyky: jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme*. 1. české vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2002. ISBN 80-244-0404-4.

LANGMEIER, Josef. *Vývojová psychologie pro dětské lékaře*. 2., dopl.vyd. Praha: Avicenum, 1991.

LUKÁŠOVÁ, Hana. *Kvalita života dětí a didaktika*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-784-8.

NOVOTNÁ, Lenka, Miloslava HRÍCHOVÁ a Jana MIŇHOVÁ. *Vývojová psychologie*. 3. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita, 2004. ISBN 80-7043-281-0.

PIAGET, Jean a Bärbel INHELDER. *Psychologie dítěte*. Vyd. 2., v nakl. Portál 1. Praha: Portál, 1997. Studium. ISBN 80-7178-146-0.

Psychický vývoj dítěte: od 1. do 5. třídy. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-0924-X.

Národní ústav pro vzdělávání [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-03-31]. Dostupné z: http://www.nuvv.cz/uploads/RVP_ZV_2016.pdf

SKOPEČKOVÁ, Eva. *Literární text ve výuce anglického jazyka: specifické aspekty didaktiky anglicky psané literatury ve výuce anglického jazyka v kontextu současných proměn české vzdělávací soustavy*. 1. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2010. ISBN 978-80-7043-935-7.

SLATTERY, Mary a Jane R WILLIS. *English for primary teachers: angličtina pro učitele předškolních a mladších školních dětí : praktická příručka aktivit a jazyka pro komunikaci ve třídě*. Reprinted. Editor Dana Hurtová. Překlad Martin Prošek. Oxford: Oxford University Press, c2006, viii, 150 s. Language teaching. ISBN 01-944-2266-6.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Základy psychologie*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2004. ISBN 80-246-0841-3.

VYMĚTAL, Jan. *Lékařská psychologie*. Vyd. 1. Praha: Psychoanalytické nakladatelství, 1999. Psychoterapie. ISBN 80-86123-08-1.

WALLACE, Catherine. *Reading*. Oxford: Oxford University Press, 1993. Language teaching. ISBN 0194371301.

Zjednodušená četba

ARENGO, Sue a Michelle LAMOREAUX. *The princess and the pea*. Oxford: Oxford University Press, 2011. Classic Tales. ISBN 0194238814.

ARENGO, Sue. *The Enormous Turnip Activity Book*. 1. Oxford: Oxford University Press, 2011. ISBN 9780194238670.

ARENGO, Sue. *The fisherman and his wife: [a retelling of the classic story for young learners of English]*. Ilustrace Annabelle Hartmann. Oxford: Oxford University Press, 2008. Classic tales. ISBN 0194220575.

ARENGO, Sue. *The gingerbread man*. 1st publ. Ilustrace Teri Gower. Oxford: Oxford University Press, 1998. Classic tales. ISBN 0194220222.

ARENGO, Sue. *The Magic Cooking Pot Activity Book*. 1. Oxford: Oxford University Press, 2003. ISBN 9780194220804.

ARENGO, Sue. *The magic cooking pot*. 1st publ. Ilustrace Alice Englander. Oxford: Oxford University Press, 2000. Classic tales. ISBN 0194220745.

ARENGO, Sue. *The Princess and the Pea Activity Book*. 1. Oxford: Oxford University Press, 2008. ISBN 0194225542.

ARENGO, Sue. *The town mouse and the country mouse: [a retelling of the classic story for young learners of English]*. 1st pub. Illustrace Kate Aldous. Oxford: Oxford University Press, 1998. Classic tales. ISBN 0194220214.

ARENGO, Sue. *Three Billy - Goats Activity Book*. 1. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0194220613.

CARROLL, Lewis a RETOLD BY MARY TOMALIN. *Alice in wonderland*. [Book-only ed.]. Harlow: Pearson Education, 2008. ISBN 9781405855358.

L. FRANK BAUM a [RETOLD BY MARY HADLEY]. *The wizard of Oz*. Harlow: Pearson Education, 2001. ISBN 9780582468610.

Penguin Readers: Teacher support programme [online]. [cit. 2016-03-31]. Dostupné z: <http://www.penguinreaders.com/members/pr/teachers/download-area.html>

RETOLD BY AUDREY MCILVAIN a ILLUS. BY J. LUPTON. *Little red riding hood*. Harlow, Essex: Pearson Education Ltd, 2000. ISBN 0582468647.

RETOLD BY SUE ARENGO a ILLUSTRATED BY ADAM STOWER. *The Shoemaker and the Elves*. 5th impression. Oxford: Oxford University Press, 2000. ISBN 0194220737.

RETOLD BY SUE ARENGO, illustrated by Laure Fournier. *Aladdin*. Oxford: Oxford University Press, 2012. ISBN 9780194239226.

RETOLD BY SUE ARENGO. *The enormous turnip*. 9th impress. Illustrated by Claire Mumford. Oxford: Oxford University Press, 1998. ISBN 9780194220026.

RETOLD BY SUE ARENGO. *Three Billy-goats*. 12th impr. Illustrated by Caroline Anstey. Oxford: Oxford University Press, 2003. ISBN 0194220036.

TWAIN, Mark, KEHL, Jacqueline (ed.). *The adventures of Tom Sawyer*. 1st pub. this ed. Harlow: Pearson Education, 2000. Penguin readers. ISBN 0582419239.

PŘÍLOHY

Příloha 1

Očekávané výstupy – 1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

žák

CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně

CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal

CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu

CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu

CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení

CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Očekávané výstupy – 2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností

CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

MLUVENÍ

žák

CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů

CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům

CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PSANÍ

žák

CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života

CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře

Učivo

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem
- tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí
- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

(RVP, 2016, str. 22 – 23)

Příloha 2

Úvodní dotazník pro žáky 5. třídy

1. Čteš rád/a/ knihy (v českém jazyce)?

- a) Ano
- b) Ne

2. Jak často čteš knihy pro zábavu?

- a) Velmi často, využiji každé volné chvíle
- b) Více jak 3 hodiny týdně
- c) Méně jak 3 hodiny týdně
- d) Občas, několikrát do měsíce

3. Čteš raději nahlas nebo potichu?

- a) Nahlas
- b) Potichu

4. Potřebuješ mít na čtení klid?

- a) Ano, najdu si místo, kde mě nikdo nebude rušit
- b) Ne, čtu kdekoliv

5. Podle čeho si vybíráš knihy?

- a) Podívám se na obálku, na závěrečné shrnutí, nahlédnu do ní a kniha mě zaujme
- b) Slyšel/a/ jsem o knize od kamaráda
- c) Viděl/a/ jsem film, který byl natočen podle této knihy
- d) Zajímá mě počet stránek a obsah obrázků
- e) Kniha je na seznamu povinné četby
- f) Nečtu
- g) Jiné: _____

6. Kterému žánru dáváš přednost?

- a) Pohádky
- b) Dobrodružné příběhy
- c) Komiksy

- d) Historické příběhy
- e) Odborné knihy
- f) Jiné: _____

7. V jakém jazyce čteš knihy?

- a) V češtině
- b) V češtině i angličtině
- c) Nečtu knihy

8. Máte doma knihu, která je psaná v anglickém jazyce (nebo je česko-anglická)?

- a) Ano
- b) Ne

9. Přečetl/a/ jsi někdy nějakou anglicky psanou knihu?

- a) Ano
- b) Ne

Pokud jsi přečetl/a/ nějakou knihu v angličtině, jak se jmenovala a odkud byla?

10. Slyšel/a/ jsi někdy o zjednodušené četbě (graded reads)?

- a) Ano
- b) Ne

Pokud jsi zaškrtl/a/ ano, kde a kdy jsi o zjednodušené četbě slyšel/a/?

Příloha 3

Závěrečný dotazník pro žáky 5. třídy

1. Líbil se ti kroužek AJ zaměřený na čtení?

- a) Ano
- b) Ne

2. Bavilo tě číst knihy v angličtině?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

3. Kolik knih jsi za dobu kroužku přečetl/a/?

- a) Jen jednu
- b) 2 – 5
- c) 6 – 8
- d) 9 – 10
- e) Více než 10

4. Který žánr zjednodušené četby sis vybíral/a/?

- a) Pohádky
- b) Dobrodružné příběhy
- c) Zábavné knihy, komiksy

5. Co pro tebe bylo při čtení anglické knihy nejtěžší?

- a) Neznalost slovní zásoby
- b) Hodně dlouhý text
- c) Úkoly a otázky při kontrole porozumění
- d) Nic
- e) Jiné: _____

6. Který druh kontroly porozumění tě nejvíce bavil? Očísluj 1 – 7 (1 - nejlepší, 7 - nejhorší)

- a) Odpovídej na otázky (otevřené)
- b) Odpovídej na otázky (uzavřené, výběrové)
- c) Doplně do vět
- d) Dej věty do správného pořadí
- e) Pravda nebo lež
- f) Chronologicky seřaď obrázky
- g) Přiřaď větu k obrázku

7. Máš na základě kroužku zájem číst knihy v angličtině podle svého výběru ve volném čase?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

8. Chtěl/a/ bys, aby kroužek AJ zaměřený na četbu pokračoval i příští rok?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

Příloha 4

Příprava na práci se zjednodušenou četbou

The Princess and the Pea

Cíl hodiny: Žák se seznámí s prací se zjednodušenou četbou.

Každý žák dostane knihu, kterou zatím nebude otevírat. Začneme pracovat s obálkou knihy.

Před čtením

Prohlédni si obálku knihy, co na ní vidíš? Připomíná ti to nějakou pohádku?

Pokud ne, otoč na první stranu. Napověděl ti obrázek, který tam vidíš?

Při čtení

Otočíme na další stranu a začneme číst. Čteme potichu a ignorujeme slova, která neznáme. Sledujeme obrázky a snažíme se o pochopení textu jako celku. Dáme si limit, budeme číst do strany 5. Po přečtení tohoto úseku zadám žákům otázky.

Odpověz na otázky

- Jak se jmenuje princ?
- Co chce princ Harrold?
- Kde královna našla princezny?

Pokračujeme ve čtení. Nyní žákům budu z knihy předčítat a oni budou sledovat text a obrázky. Čeká nás strana 6 – 9. Poté žákům rozdám papír s další aktivitou.

Spoj jméno princezny s tím, na co prince pozvala a jak se chovala. Poté seřaď princezny podle toho, v jakém pořadí je princ navštívil

- Flora	dance, but she only sits
- Hilda	ride, but she doesn't talk
- Wendy	tea, but she only eats
- Val	concert, but she only sleeps

Následuje další úsek, který žáci budou samostatně potichu číst. Opět připomenu, že slova, která neznají, ignorují a sledují obrázky. Čteme strany 10 – 14.

Poté, co žáci přečtou tento úsek, dostanou žáci otázky ohledně toho, co přečetli, ale i ohledně toho, co si myslí, že se stane dál.

Odpověz na otázky

- Kdo a kdy přišel k princovým dveřím?
- Jak dívka vypadala?
- Říká o sobě, že je princezna? Věří jí to?
- Uvěřili jí, že je princezna, nebo budou pochybovat? Ověří si to nějak? Jak by si to mohli ověřit?

Přichází na řadu poslední úsek knihy (str. 15-20), který opět žákům přečtu. Oni budou sledovat text a obrázky. Po přečtení žáci dostanou další úkol.

Seřaď věty podle toho, jak šly za sebou.

- There is something in the bed.
- The queen puts the pea on the bed.
- This is a real princess.
- This is very high bed.
- They put on bed twenty mattresses and twenty quilts.
- She cannot sleep at all.

Po čtení

Po této aktivitě srovnáme pohádku, kterou jsme si teď přečetli a tu, kterou známe. Liší se od sebe nebo jsou stejné?

Na závěr položím žákům ještě pár otázek týkajících se čtení.

Odpověz na otázky

- Líbilo se vám číst v angličtině?

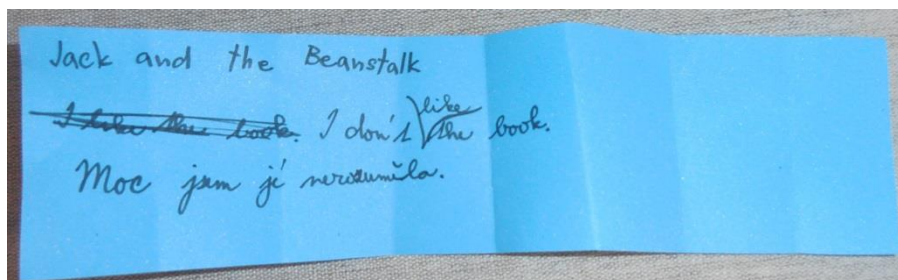
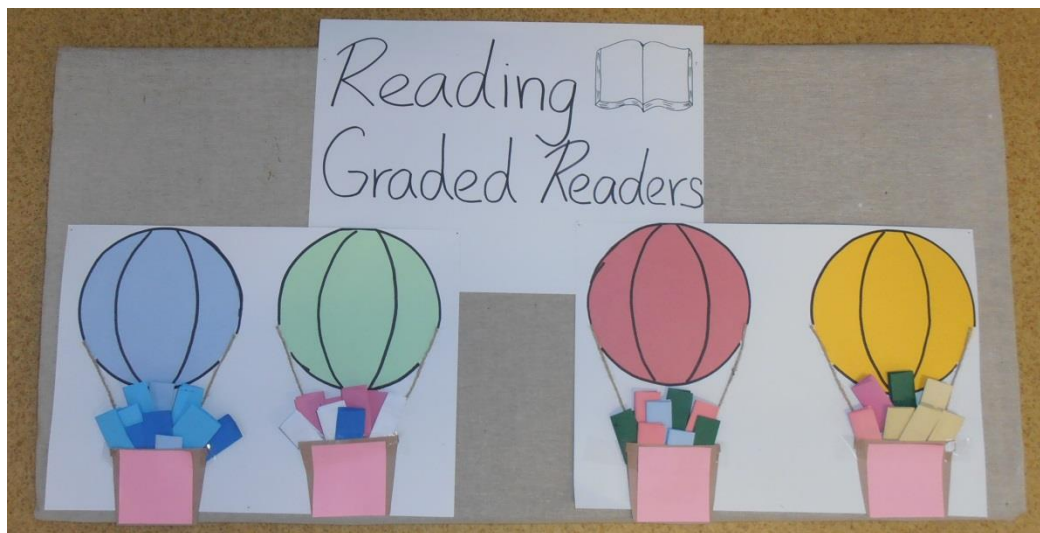
- Co na tom bylo nejtěžší?
- Pomáhaly vám obrázky s porozuměním?
- Použili jste slovník, který je na konci knihy?

V této fázi přichází čas na to, abychom knihu zapsali. Každý žák dostane lístek, na který zapíše tuto knihu, připíše k ní datum a vloží složený lístek do svého balónu.

Příloha 5

Zaznamenávání přečtených knih

(zdroj autora)

Příloha 6

Kontrola porozumění čtení u jednotlivých titulů

1) The Princess and the Pea - Put the sentences to the correct order

The prince wants to find a wife.

The girl goes to bed, but the bed is very high.

One night someone knock to their door.

The prince, king and queen live in a palace.

She doesn't sleep well. She is a real princess.

They visit many princesses.

2) The Magic Cooking Pot – Answer the questions (Yes/No)

Are the mother and her daughter poor?

Is the little girl very hungry?

Does an old woman give the pot to little girl?

Do you say „Cook“ and the pot cooks?

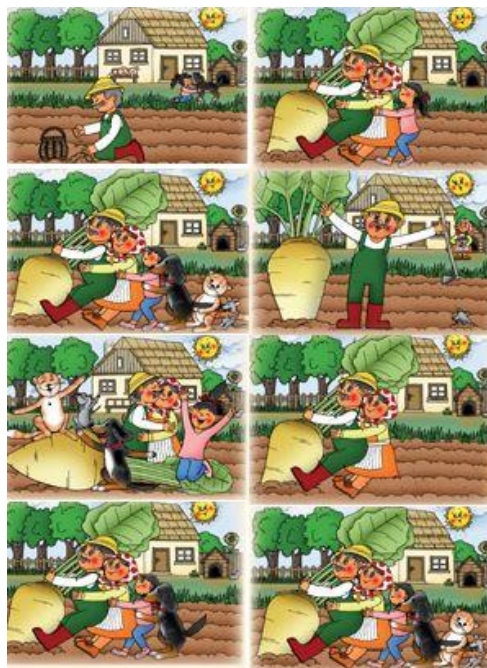
Do you say „Stop, little pot, stop“ and it stops?

Does the mother say the right words?

Is there a lot of porridge?

3) The Enormous Turnip - Put the pictures to the correct order

(vlastní zpracování dle www.pinterest.com)

4) Three Billy – Goats – Answer the questions (multiple choice)

How many goats are there?

One Two Three

Where do goats want to go?

Under the bridge In the river Over the bridge

What do goats want to eat?

The troll The grass The bridge

How many goats go over the bridge?

One Two Three

Which one goat runs at the troll and hits him?

The little goat The big goat The very big goat

The troll goes away and the goats are....

Happy Hungry Bad

5) The Shoemaker and the Elves – Fill in the gaps

This is a _____ and his old shop. One last _____ of shoes. It is late. Make them in the _____. They come down and there is _____. Some lady wants them. She gives shoemaker _____ gold coins. He buys a _____. In the morning there are _____ pairs of shoes. Some man sees them and he gives shoemaker _____ gold coins. Next day there are _____ pairs of shoes. Family gives shoemaker _____ gold coins for them. At night two _____ make shoes. They work all the _____. Shoemaker makes _____ for them. They put it on and _____ away. They never come _____.

6) The Town Mouse and the Country Mouse – True or false

Town Mouse is happy on the country.

Country Mouse gives Town Mouse his bed.

Town Mouse can't go to sleep because it's dark and quiet.

They walk to the town.

There are lots of people in the town.

Country Mouse eats a lot of food in the town.

There is a cat in the house.

County Mouse goes back to the country on a cart.

7) Little Red Riding Hood – Answer the questions

What is in the basket?

What does mother say to Little Red Riding Hood?

Is her grandma healthy?

Little Red Riding Hood asks for four things – which are these things?

Who helps Little Red Riding Hood?

8) The Fisherman and his Wife – Fill in the gaps

The fisherman sees strange fish but it isn't a fish. It is _____.

The first time the fisherman's wife wants a _____.

A week later she wants a _____.

Next week she wants a _____.

A week later she wants a _____ and she wants to be a _____.

The next morning she wants to be Emperor of the all _____.

9) The Gingerbread Man – Put the sentences to the correct order

Sit on my nose.

Gingerbread Man jumps from oven and runs away.

An old woman makes a Gingerbread Man.

Sit on my back.

Gingerbread Man runs and past cow, horse and fox.

Sit on my tail.

Fox eats all of Gingerbread Man.

10) The Wizard of Oz – Match the pictures with the sentences

(Obrázky jsou ofocené z knihy)

Dorothy meets a Scarecrow. He wants a brain.

Dorothy meets a Tin Man. He wants a heart.

Dorothy meets a Lion. He wants a courage.

They come to Oz and ask to see the Wizard.

Go and kill the Bad Witch of the West.

The witch has a monkey and she is very angry.

11) Cinderella – True or False

Cinderella lives with her step-mother and three step-sisters.

Cinderella doesn't have to do a house work.

She dances with handsome prince at the ball.

She doesn't look at the clock during the ball.

The prince knows her name.

Two girls have to try on the shoe.

The shoe fits Cinderella perfectly.

12) Aladdin and the Lamp – Answer the questions

Where does Aladdin live?

What does Aladdin get from the cave?

Where does the Emperor live?

What is Aladdin scare of?

What does the old man give Aladdin first?

13) The Adventures of Tom Sawyer – Put the sentences to the correct order

Tom says true about a murder.

Tom goes to the school but he is late.

Huck lives with Mrs. Douglas but he isn't happy.

Tom paints the fence.

Injun Joe kills the doctor with a knife.

They find a treasure in an old house.

Becky and Tom go to the cave and they get lost.

14) Strangers Bread – True or False

Name of the main character is Anatole.

Mrs. Roscoe puts the bread in a bag and lays it in Anatole's car.

He gives a slice of bread to fox.

Then he meets a Barbary sheep and then he meets a rabbit.

He gives a slice of bread to bear.

The bear wants to go to London.

All of the passengers want to go to the top of the hill.

He gives an empty bag to Mrs. Chiba.

Mrs. Chiba invites him for a dinner.

15) Jack and the Beanstalk – Put the sentences to the correct order

Last time Jack takes a magic hen.

The bean grows and he climbs up to sky.

Mother sent Jack to sell the cow.

The Ogre dies.

He finds an Ogre's castle and he takes bag of gold coins from the castle.

Jack meets an old man.

The second time he takes a golden harp.

Mother throws the beans out of the window.

Ogre goes down but Jack cuts the beanstalk.

The man gives him 5 magic beans.

16) Davy Crockett – Fill in the gaps

Davy Crockett was born in _____. He likes _____ and hunting.

He can swim like a _____. Lots of people go to Tennessee to _____ there.

Davy go to Bexar to the _____. There are lots of _____. They _____ with Santa Anna army. In the fight _____ many people. Later Mexico _____ again for _____ and other die man.

17) Oscar's book – Answer the questions Yes / No

Does he live in a can?

Does he mask to a girl?

Does he want to hide?

Does he make an air ball?

Does the bird crack the ball?

Does he fall down?

18) The Many Faces of Ernie – Answer the questions

What does Bert do?

Does Bernie mask to a pirate?

What does Bert cook?

What mask makes Ernie in second time?

Who knock the door at the last time?

19) Alice in Wonderland – Answer the questions (multiple choice)

What does Alice see next to the tree?

White rabbit	Black cat	White dog
What does Alice find in a hole?		
Tea	Flower	Cake
What happen when she eat it?		
She became smaller.	She became bigger.	Nothing.
What is the time at the tea party?		
It's three o'clock.	It's five o'clock.	It's seven o'clock.
What does the Queen want?		
To cut off their head.	To sleep.	To sing a song.
Who does wake up Allice?		
Her mother	Her sister	Her cousin

RESUME

The Thesis deals with reading Graded Readers in English. Theoretical Background presents primary fifth grade learners, educational documents concerning English language teaching, reading, Graded Readers and also motivation. Most of the Thesis is devoted to reading and Graded Readers.

In the practical part we introduce research tools that were used to collect the necessary data. These were analysed and the results presented through graphs and tables in Results and Commentaries. It was discovered that the most favourite technique of checking reading comprehension is “ordering pictures / sentences” and fairy tales were the most popular genre. We have also found out that we managed to motivate learners to read in English. From the Research some pedagogical implications were concluded, also limitations and suggestions for further research are presented. The Conclusion summarizes received results and the main ideas of the Thesis.